

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Albertirsa Város Önkormányzata

DÁTUM 2019-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	8
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	53
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	57
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	60
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	65
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	66
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	67
1. A HEP IT részletei.....	67
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	67
A beavatkozások megvalósítói.....	68
Jövőképünk.....	68
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	69
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	70
3. Megvalósítás.....	72
A megvalósítás előkészítése.....	72
A megvalósítás folyamata.....	72
Monitoring és visszacsatolás.....	74
Nyilvánosság.....	75
Érvényesülés, módosítás.....	76
4. Elfogadás módja és dátuma.....	78

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Albertirsa Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Albertirsa a nagy történelmi hagyományokkal rendelkező két község, Alberti és Irsa 1950-ben történt közigazgatási egyesítéséből alakult. A történelem a községek múltját két nagy fejezetre osztotta. Az első fejezet kezdetét az oklevelekben is nyomon követhető, az 1200-as évekig vezethetjük vissza. Ezekből az időkből származnak a községek néveredetéről szóló első források. Az Alberti helységnév értelme Alberté (Albert tulajdona). Ezt erősíti meg IV. László király 1277-ben kiadott oklevele is, melyben a szigeti apácáknak adományozott birtok határait jelző helyek között említi az "Alberté" birtok nevét is. A település következő írásos említése a XIV. század közepén, 1345-ben történt. Alberti ekkor már templommal rendelkező lakott hely volt. 1353-ban a budai káptalan beiktatása után lett tulajdonos a településen az Alberthi-család, az Irsay- és a Kenderesi-család mellett. A három család a XV. században elmenekült a török elől a felföldi vármegyékbe. Az 1591-1606-ig tartó 15 éves háború idején a település elpusztult, lakói elmenekültek. Több család csak a XVIII. század elején tért vissza régi lakóhelyére. A település újránépesedése ezért 1710 körül kezdődött meg, jelentősebb tót népesség vándorolt előbb Heves megyébe, ahonnan Albertire hívta őket VáracsKay András. Az Irsa helységnév szláv eredetű, és az ősz-szláv: jelsa, olsa - magyarul égerfa jelentésű - szóból származik s minden bizonnyal égerfával benőtt helyre utal. A történelemben az Irsa név legrégibb említését IV. Béla

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

király 1258. évi oklevelében találjuk. Okkal feltételezhető, hogy Albertihez hasonlóan Irsa is a községet évszázadokon át birtokló ősi nemesi családtól - az Irsayaktól - kapta helységnevét. A török hódoltság idején csak néhány nemes maradt a településen, köztük Irsay Gáspár, a többi nemesi család a Felföldre menekült, majd a XVIII. század elején népesült be újra, amikor Váracskey mellett a korábbi birtokokat visszaszerző Irsayak és több más, a Felföldről, Zólyom megyéből származó kisebb nemes is itt szerzett birtokot, és a magukkal hozott magyarszlovák jobbággyokkal együtt népesítették be újra az elhagyott Alberti-Irsát. A kedvező természetföldrajzi adottság alapozta meg és szabta ki a község későbbi fejlődésének a további irányvonalát is. Helyzetéből adódóan Albertirsa bekapcsolódhatott a főutak országos hálózatába. Az 1847. szeptember 1-jén megnyitott Pest-Szolnoki vasúttal a községből könnyebben elérhető lett a főváros, míg a környező falvakkal összekötő közutak révén Albertirsa a környék kisipari és kiskereskedelmi központjává vált. Az akkori államigazgatási vezetők 1936-ban kezdeményezték a két község közigazgatási egyesítését. A település egységét megerősíti az a körülmény is, hogy a községnek részben közös intézményei voltak. Alberti és Irsa községeket 1950-ben egyesítették, mivel ekkorra már teljesen összeépültek, csupán a vasútra vezető út választotta el őket egymástól. Később a településről levált Dánszentmiklós és Mikebuda, ezért csökkent a területe is. ² A település 2003-ban városi rangot kapott.

Városunk demográfiai helyzetét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy 1930-as évekig folyamatosan nőtt a lakosság. Azt követően, egészen a 1990-es évekig csökkent a lakosságszám. Akkor, újabb fordulatot követően ismételt növekedés figyelhető meg. Kisebb változásokkal a növekedés üteme még 2017-ben is tart.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	12182	bázis év
2013	12209	100,2%
2014	12212	100,0%
2015	12188	99,8%
2016	12393	101,7%
2017	12723	102,7%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

² Albertirsa Örökségvédelmi Hatástanulmánya, Völgyzugoly Műhely Kft. 2019.

Jelen program elkészítéséhez, a demográfiai változások mellett – az esélyegyenlőség célcsoportjainak beazonosítása céljából – vizsgálni kell a nem és korszerti megoszlást.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korszortok szerint (a 2017-es év adatai)

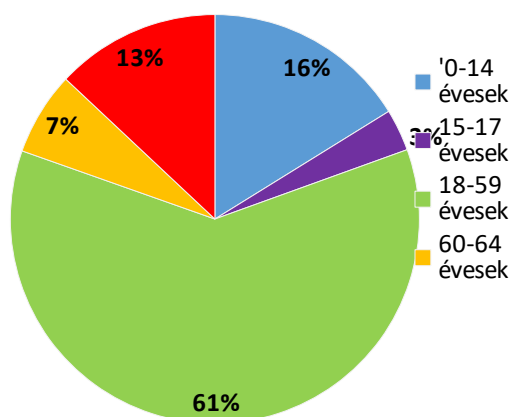
Korszort	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korszortú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	6 096	6 627	12 723	47,91%	52,09%
0-2 évesek			390		
0-14 éves	986	989	1 975	7,75%	7,77%
15-17 éves	202	198	400	1,59%	1,56%
18-59 éves	3 714	3 578	7 292	29,19%	28,12%
60-64 éves	402	477	879	3,16%	3,75%
65 év feletti	792	1 385	2 177	6,22%	10,89%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

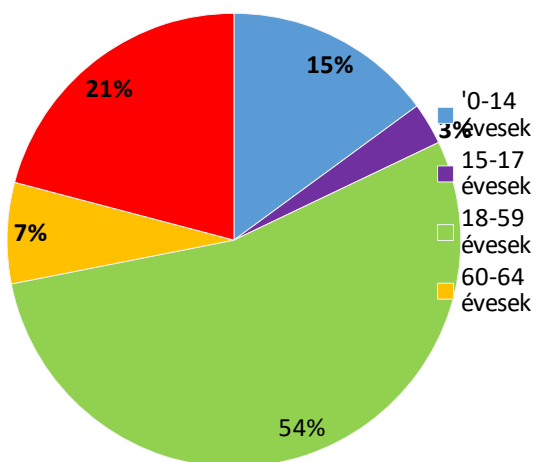
A férfiak és a nők arányának korszortos bontásának vizsgálatakor megállapíthatjuk, hogy szinte azonos arányban vannak a férfiak és nők az idős kor hajnaláig. 65 év felett már jelentős különbséget láthatunk, hiszen a férfiak és nők aránya 10,89% - 6,22% (nők 2177 fő, férfi 1385 fő). Ebből következően a férfiak várható élettartama jóval alacsonyabb a nőkénel, ami azonos az országos tendenciával.

Ezen tendencia javítása érdekében- kiemelt figyelmet kell fordítania a népesség minél nagyobb számú bevonásával. főleg a férfi lakosságot érintő, az egészségügyi szűrővizsgálatok szervezésére. A lakosság 57,31 %-a az aktív - 18 és 59 év közötti - korszort, ezért fontos lenne a munkalehetőség teremtése.

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

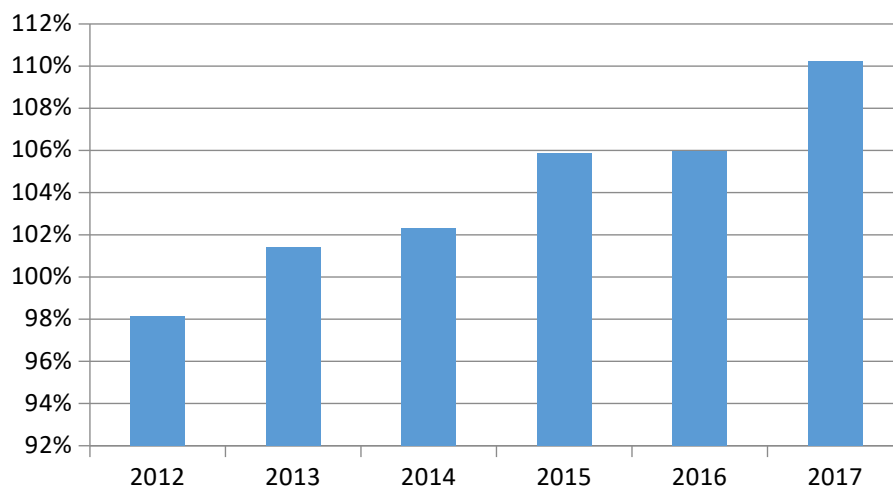
A lakosság kor szerinti összetételének vizsgálatakor azt is megállapíthatjuk, hogy 2012. évben a város öregedési indexe 98,13 % volt, ami azt jelenti, hogy a 0-14 éves korú állandó lakosok száma nagyobb volt, mint a 65 év feletti állandó lakosok száma, azaz a település népességszerkezete fiatalos volt. Ezt követően azonban a tendencia megfordult, az öregedési index már 100 százalék fölötti, ami azt jelenti, hogy a 65 év felettek száma meghaladja a 0-14 évesek számát, tehát a település előregedőnek számít.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	1887	1923	98,13%
2013	1938	1911	101,41%
2014	1979	1934	102,33%
2015	2019	1907	105,87%
2016	2097	1979	105,96%
2017	2 177	1 975	110,23%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

A lakosság összetételének vizsgálatakor vizsgálni kell a belföldi vándorlásokat is, mely jól mutatja Albertirsa vonzerejét, hiszen településünkön az odavándorlás száma meghaladja az elvándorlások számát. Bár 2017. évben az odavándorlások száma visszaesést mutat, az egyenleg még abban az évben is magasabb, mint 2012-ben volt.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	230	180	50	4
2013	226	204	22	1,8
2014	259	218	41	3,25

2015	272	222	50	3,96
2016	440	267	173	13,55
2017	443	299	144	11,31

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodást vizsgálva már negatív értéket kapunk, hiszen a vizsgált években mindig alacsonyabb volt az élve születések száma a halálozások számánál.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	119	167	-48
2013	110	144	-34
2014	138	154	-16
2015	108	178	-70
2016	135	177	-42
2017	118	192	-74

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakosság összetételének vizsgálatakor – a 2011-es népszámlálási adatokat felhasználva – tanulmányozhatjuk a település nemzetiséghez tartozását is.

A népszámlálási adatszolgáltatás önkéntes, azaz 11 083 válaszadó az alábbiak szerint választott nemzetiségi hovatartozásáról.

	magyar	cigány	szlovák	német	román	ukrán	orosz	szerb	arab	görög	örmény	horvát	lenyel
f ő	10637	247	52	51	47	11	9	8	7	4	4	3	3

Településünkön Szlovák és Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

Értékeink, küldetésünk

Magyarország Alaptörvényének XV. cikke rögzíti, hogy Magyarország mindenki számára biztosítja az alapvető jogokat faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti megkülönböztetés nélkül. Ezen felül külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Albertirsa Város Önkormányzata a képviselő – testület döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén. Mindent megtesz annak érdekében, hogy

biztosítsa minden lakója számára az egyenlő bánásmódhoz és az esélyegyenlőséghez való jogot.

Az önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetére, igényeire, fontos küldetesként fogalmazva meg az említett célcsoportok életkörülményeinek javítását és esélyegyenlőségének biztosítását.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Albertirsa Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel), egyházi fenntartókkal.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Albertirsa Város Önkormányzat HEP-jének készítése során az alábbi stratégiák, fejlesztési tervek, koncepciók kerültek áttekintésre, ezzel biztosítva az önkormányzati dokumentumok összhangjának megteremtését:

- Albertirsa Város Integrált Városfejlesztési Stratégia,
- Albertirsa Város Településfejlesztési Koncepciója,
- Ceglédi Többcélú Kistérségi Társulás Társulási Megállapodása,
- Humánszolgáltató Társulás Társulási Megállapodása
- a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló rendelet,
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat elbírálásának szabályairól,
- az egészségügyi alapellátást biztosító praxisjog megszerzését segítő támogatásról szóló rendelet,
- háziorvosi körzetek megállapításáról szóló rendelet,
- helyi iparűzési adóról szóló rendelet,
- játszóterek és parkok használati rendjéről szóló rendelet,
- a magánszemélyek kommunális adójáról szóló rendelet,
- a talajterhelési díjról szóló rendelet,
- a települési sportról szóló rendelet,
- a hulladékgyűjtési közszolgáltatásról szóló rendelet.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák különösen az alábbiak, melyeket az önkormányzat figyelembe vesz munkája során:

„Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032): A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009-: Az Országgyűlés 2009-ben fogadta el a Stratégiát, amelynek célkitűzéseinek megvalósulását két ütemtervre bontották. Az első rész 2010-2022-ig, a második 2023-2034-ig tervezhető, hogy több párhuzamosan folyó cselekvési tervvel együtt tudjon megvalósulni. A magyarországi időspolitika egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és az esélyegyenlőség megteremtése, az idős korosztály igényeinek figyelembevétele az élet valamennyi területén. A stratégia kiinduló pontja az, hogy az idős emberek elmondhassák

magukról, hogy a társadalom megbecsült tagjai, egészségesek, nem magányosak, biztonságban és védettségben tudnak élni. Ezekből kiindulva a célok a fenntarthatósági elvek mentén fogalmazódtak meg. Minden korosztály számára olyan gazdasági és társadalmi környezet kialakítása, amelyben az idősödő és az idős emberek meg tudják őrizni aktivitásukat, társadalmi részvételüket. Olyan szemlélet kialakítása, amellyel biztosítható és növelhető az időskor presztízse, valamint az idős korosztály iránti szolidaritás. Az időskorra történő felkészülés és az aktív társadalmi részvétel igényének erősítése a társadalomban.

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021: A Stratégiát a 1004/2010. (I.21.) határozatában fogadta el a Kormány. A stratégia keretében hat prioritást határoztak meg olyan területeken, ahol a nők és a férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépések megtételére van szükség. A nők és a szegénység, valamint az egészség szempontjainak figyelembe vételével a foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása. A Kormánynak támogatnia kell a szakmai, a magán- és a családi élet jobb összehangolhatóságát. A politikai, gazdasági döntéshozatalban, és a tudomány területén a férfi-női részvétel aránytalanságainak csökkentését kell elérni. Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtételének elősegítése. A nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorítása. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenségek leküzdéséhez szükséges stratégiai célokhoz kapcsolódó változások szakmai megalapozása képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés által.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011–2020): A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott dokumentum. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025): Az Országgyűlés a 15/2015. (IV.7.) számú határozatában fogadta el a Programot. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a népesség 4,9%-a vallotta magát fogyatékos személynek, azonban a nemzetközi felmérések szerint vélhetően a lakosság 10%-a élhet valamilyen fogyatékossgal együtt, ez hazánkban körülbelül 1 millió főt érinthet. Tartós betegséggel, egészségkárosodással a népszámlálási adatból vonatkoztatva viszont már jóval magasabb létszám, körülbelül 1,6 millió fő él együtt. A fogyatékossgal élők az élet számos területén még ma is hátrányos megkülönböztetésben részesülnek, ezért kiemelten fontos a különböző területeken az esélyegyenlőség megteremtése a személyre szabott igényeik alapján. A többségi

társadalom tagjainak meg kell tanulniuk a fogyatékossgal élők emberi méltóságának tiszteletben tartását. Rendkívül fontos, hogy a fogyatékossgal élőket bevonják azoknak a döntéseknek a meghozatalába, amelyek az ő életükre is befolyással lesz.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Albertirsa Város Integrált Városfejlesztési Stratégia

A város 15-20 éves távlati célja, hogy Albertirsa egy, a - múltjában és jelenében egyaránt gyökerező - sokszínűségét megőrző, erős társadalmi kohézióval rendelkező, társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból harmonikusan fejlődő, hangsúlyosabb mikrotérségi központ szerepet betöltő, a helyi gazdaságot helyzetbe hozó településsé váljon.

A településfejlesztési koncepcióval összhangban, az önkormányzatnak hosszútávon biztosítania kell:

- a mikrotérség központi funkció ellátásának,
- a lakásállomány helyi igényeket csak kismértékben meghaladó bővítésének,
- az intézmények mennyiségi és minőségi fejlődésének,
- a helyi gazdaság bővülésének, - a szolgáltatások színvonala emelésének,
- valamint a pihenésnek, a rekreációnak, a turizmusnak területi, infrastrukturális feltételeit.

Albertirsa Város Településfejlesztési Koncepciójában az önkormányzatunk két olyan fejlesztési szempontot emel ki, amelyek elősegítik a város hatékony működését.

Környezettudatosság

A környezettudatosság a konkrét cselekvések által túlmutat a környezeti tudaton. A környezettudatosság a társadalom és tagjai számára legmegfelelőbb, hosszú távú környezeti érdekeket céltudatosan ötvözi, tudományosan megalapozott gondolkodás és az azon alapuló magatartásforma, melynek gyakorlati célja az „ember – környezet viszony” harmóniájának megteremtése. Albertirsa, a természeti környezettel szoros kapcsolatban élő település. A kisvárosi, az egészséges lét hosszú távon való fenntartásához a környezettudatos gondolkodásnak a hétköznapi élet minden színterén történő jelenléte szükséges. A település életét a környezet, a gazdaság és a társadalom hármasa alapvetően meghatározza. Ezen területeken (a fejlesztésekben és a hétköznapi életben), ha a használhatóság, az elérhetőség, a szerethetőség szemlélete érvényesül, a település fejlődése csak az élhetőség felé haladhat. Az élhetőség horizontális cél, kapocs a nyüzsgő kisvárosi élet és a vidéki életforma között.

Együttműködés kommunikáció

Albertirsa több szinten is hatékony együttműködésre léphet környezetével (pl. a Gerjepatak által felfűzött települések), sőt a belső kereteken belül is: Alberti és Irsa településrészek, valamint a város a szomszédos településekkel egyaránt. A település közigazgatási területén munkálkodó gazdasági (mezőgazdasági és ipari) szereplőkkel való érdemi kommunikáció segíthet előlendíteni mindenki érdekének érvényesülését. A lakosság bevonása a fejlesztésekbe a szerethetőséget és a megfelelő funkcionalitást

biztosítja. Ennek megfelelően Albertirsán olyan fejlesztések történjenek, melyek együttműködésre, tájékoztatásra alapozódnak.

Az átfogó célok a település értékeire alapozva meghatározzák azokat az irányokat, melyek a majdani integrált fejlesztéseken át Albertirsa kívánt jövőjének elérését szolgálják.

Befogadó, összetartó, egészséges és családbarát közösség érdekében:

→ Az identitástudat erősítése, egészséges társadalom, kulturális élet fejlesztése.

Albertirsa kommunikáló, stabil gazdasági alapokkal rendelkező kisvárossá váljon, ennek érdekében:

→ A gazdaság- és kommunikációfejlesztés, a funkcióbővítés átfogó fejlesztési cél.

Albertirsa nyugodt, biztonságos környezeti arculatot hordozó településsé váljon:

→ A nyugodt arculat megtartása, a környezet modern fejlesztése.

Ceglédi Többcélú Kistérségi Társulás Társulási Megállapodása

A társulás településfejlesztési, valamint gyermekjóléti és szociális szolgáltatások és ellátások céljára jött létre 14 település részvételével.

Humányszolgáltató Társulás Társulási Megállapodása

A társulás gyermekjóléti és szociális szolgáltatások és ellátások céljára jött létre Albertirsa, Ceglédbercel, Dánszentmiklós és Mikebuda település részvételével. A társulás fenntartásában működő Albertirsai Kistérségi Szociális Segítőház látja el a gyermekjóléti szolgáltatást, az idősek nappali ellátását, szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, családsegítést, tanyagondnoki szolgáltatást és, időskorúak átmeneti ellátását.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Albertirsa a Duna–Tisza közti Homokhátság és a Monor-Irsai Dombság találkozásánál fekszik, Budapesttől mintegy 50 km-es távolságban, Ceglédtől, a kistérség központjától 17 km-re.

Három településtípus-régió határán fekszik: Budapesti agglomeráció, mezővárosok-óriásfalvak és a tanyás térség.

A településhálózaton belüli mozgás tekintetében Albertirsa a természetes fogyással és vándorlási nyereséggel jellemezhető, a főváros körüli széles, összefüggő településgyűrű szerves részét képezi, a szuburbanizációs övezet tagja.

Munkaerőpiaci vonzáskörzet szempontjából vizsgálva Albertirsa egyértelműen Budapesthez vonzódik. Szolnok és Kecskemét vonzereje a munkaerőpiaci szempontból nem jelentős, annak ellenére, hogy a települések távolsága hasonló, mint a fővárosé.

Albertirsa a Ceglédi kistérséghez tartozik, a következő települések mellett: Abony, Cegléd, Ceglédbercel, Csemő, Dánszentmiklós, Jászkarajenő, Kocsér, Kőröstetetlen, Mikebuda, Nagykőrös, Nyársapát, Tápiószőlős, Törtel, Újszilvás.

Albertirsa a funkcióellátottság térségi megoszlásában Budapest és Cegléd árnyékában helyezkedik el. A kistérségi funkciók betöltése Cegléd, mint központ köré szerveződik. Albertirsa kereskedelmi, egészségügyi, oktatási és szociális ellátási feladatok tekintetében

mikrotárségi központként funkcionál, amelyhez Ceglédbercel, Dánszentmiklós és Mikebuda települések tartoznak.³

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzéshez felhasznált adatok és információk gyűjtése többféle módszerrel történt. A vonatkozó jogszabályok, törvényi rendelkezések figyelembevételét követően az Önkormányzat rendeletei, határozatai, elkészült koncepciói, valamint dokumentumai kerültek feldolgozásra. A HEP elkészítéséhez szükséges információk többségében rendelkezésre álltak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés, adatgyűjtés nehézségbe ütközött, mint pl. a fogyatékos személyek vagy időskorúak foglalkoztatása. A nemzetiségre vonatkozó adat szenzitív adatnak minősül, ezért azokat nyilvántartani nem lehet. Adatforrásként csak a népszámlálás során önkéntesen nyilatkozó adatok álltak rendelkezésükre.

Az adatgyűjtés elsősorban az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatbázisára épült, mely kiegészült az Önkormányzat helyi adatgyűjtése során szerzett információkkal.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység azt jelenti, amikor valaki tartósan a létminimum szintje alatt él és szinte esélye sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjen, szükséges az állam aktív szerepvállalása. A KSH adatai alapján a népesség 14 százaléka számít jövedelmi szegénynek, arányuk egyre inkább nő. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányokban, valamint az oktatás, a képzettség és foglalkoztatottság területén jelentkező hiányosságokban mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére - nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A legsúlyosabb problémát a szegénységben élő gyermekek jelentik, hiszen a minták, szerepek révén, az alapvető szükségletek hiányában újratermelik a szegénységet.

A magyarországi nemzetiségeknek társadalomban betöltött helyzetét az Alaptörvény XXIX. cikkének (1) bekezdése rögzíti, mely kimondja, hogy Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez. A

³ Albertirsa Integrált Városfejlesztési Stratégia

Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.

A KSH adatai szerint az utolsó 2011. évi népszámlálás során Magyarországon 315.583 fő vallotta magát cigány (romani, beás) nemzetiségűnek, a magyar népesség 3,2 %-a, mely arány a 2001. évi népszámlálás során 2 % volt.

Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzetiségi csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely nemzetiségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (ld. a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 11. § (1)-(3) bekezdését).

A fentebb már ismertetett adatok alapján, Albertirsán a lakosság 1,99%-a vallotta magát cigány nemzetiséghez tartozónak a 2011-es népszámláláskor.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényezőtől függ. Legfőbb oka a társadalmi, kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység és az eltérő jövedelmi viszonyok.

Azt, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy adott településen, országtól, területi elhelyezkedéstől függően más és más. A KSH által számított létminimum érték olyan összeg, amely biztosítja a magánháztartásokban élők számára a folyamatos életvitellel kapcsolatos szerény - a társadalom adott fejlettségi szintjén hagyományosan alapvetőnek minősülő - szükségletek kielégítését. A kimutatott létminimum, amely a fogyasztáson alapul nem az egyetlen - és a gyakorlatban nem is a leginkább használt - küszöbérték tekintettel arra, hogy ez nem jelent feltétlenül szegénységet, hanem egy olyan jövedelmet, amely lehetővé teszi az alapvető szükségleteken túli igények kielégítését is.

Létminimumértékek (2010-) [forint/hó]

Háztartástípusok	2010	2011	2012	2013	2014
Egy háztartásra számítva					
Aktív korúak háztartásai					
1 felnőtt	78 736	83 941	85 960	87 510	87 351
1 felnőtt 1 gyermekkel	129 914	138 503	141 834	144 392	144 129
1 felnőtt 2 gyermekkel	169 282	180 473	184 814	188 147	187 805
2 aktív korú felnőtt	137 788	146 897	150 430	153 143	152 864
2 felnőtt 1 gyermekkel	188 966	201 458	206 304	210 024	209 642
2 felnőtt 2 gyermekkel	228	243	249 284	253	253

	334	429		779	318
2 felnőtt 3 gyermekkel	259	277	283 668	288	288
	829	005		783	258
2 felnőtt 4 gyermekkel	291	310	318 052	323	323
	323	582		787	199
3 aktív korú felnőtt	196	209	214 900	218	218
	840	853		775	378
3 felnőtt 1 gyermekkel	248	264	270 774	275	275
	018	414		657	156
3 felnőtt 2 gyermekkel	287	306	313 754	319	318
	386	385		412	831
3 felnőtt 3 gyermekkel	318	339	348 138	354	353
	881	961		416	772
3 felnőtt 4 gyermekkel	350	373	382 522	389	388
	375	537		420	712
Nyugdíjas korúak háztartásai					
Egytagú	70 862	75 547	77 364	78 759	78 616
Kéttagú	122	130	133 238	135	135
	041	109		641	394
Háromtagú	173	184	189 112	192	192
	219	670		522	172
Egy főre számítva					
Aktív korúak háztartásai					
1 felnőtt	78 736	83 941	85 960	87 510	87 351
1 felnőtt 1 gyermekkel	64 957	69 251	70 917	72 196	72 065
1 felnőtt 2 gyermekkel	56 427	60 158	61 605	62 716	62 602
2 aktív korú felnőtt	68 894	73 448	75 215	76 571	76 432
2 felnőtt 1 gyermekkel	62 989	67 153	68 768	70 008	69 881
2 felnőtt 2 gyermekkel	57 084	60 857	62 321	63 445	63 329
2 felnőtt 3 gyermekkel	51 966	55 401	56 734	57 757	57 652
2 felnőtt 4 gyermekkel	48 554	51 764	53 009	53 965	53 866
3 aktív korú felnőtt	65 613	69 951	71 633	72 925	72 793
3 felnőtt 1 gyermekkel	62 005	66 103	67 694	68 914	68 789
3 felnőtt 2 gyermekkel	57 477	61 277	62 751	63 882	63 766
3 felnőtt 3 gyermekkel	53 147	56 660	58 023	59 069	58 962
3 felnőtt 4 gyermekkel	50 054	53 362	54 646	55 631	55 530
Nyugdíjas korúak háztartásai					
Egytagú	70 862	75 547	77 364	78 759	78 616
Kéttagú	61 021	65 054	66 619	67 820	67 697
Háromtagú	57 740	61 557	63 037	64 174	64 057

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része a pénzbeli juttatások rendszereiből származik (családi pótlék, rendszeres szociális segély, időskorúak járadéka, GYES, GYEÁS).

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Az EMMI rendelet 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

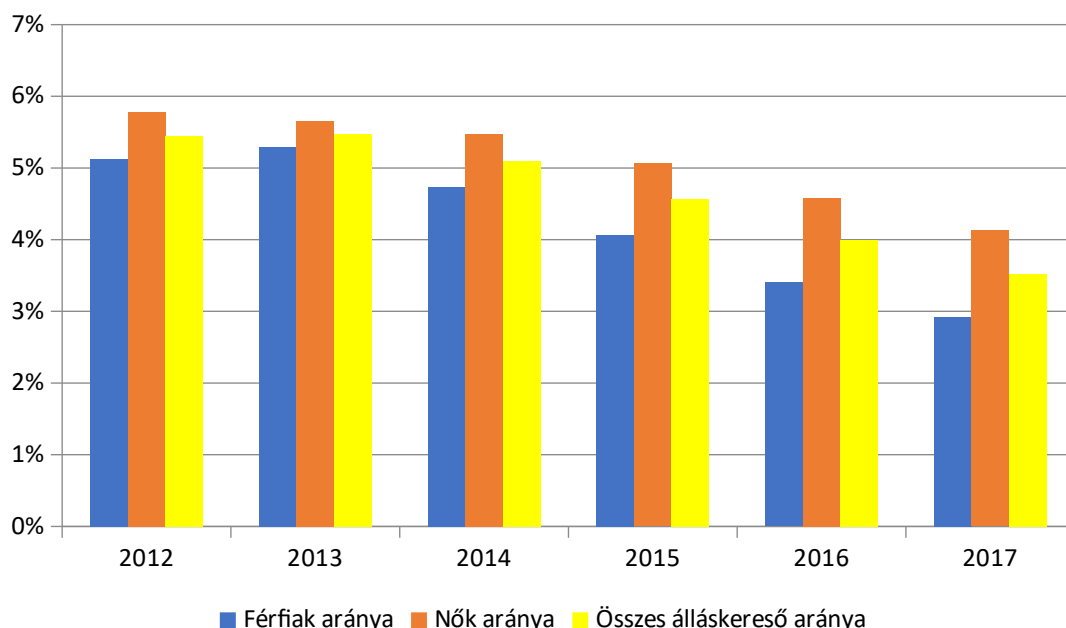
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	N	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	4364	4386	8 750	223,5	5,1%	253,5	5,8%	477	5,5%
2013	4353	4362	8 715	230,5	5,3%	246,75	5,7%	477	5,5%
2014	4338	4355	8 693	205,25	4,7%	238,5	5,5%	444	5,1%
2015	4340	4350	8 690	176,5	4,1%	220,25	5,1%	397	4,6%
2016	4357	4366	8 723	148,25	3,4%	200,25	4,6%	349	4,0%
2017	4 416	4 336	8 752	129,25	2,9%	179	4,1%	308	3,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskereső aránya

A fenti adatok éves szinten mutatják a településen élő aktív korú lakosság nemek szerinti lebontott létszámát, valamint az adott évben nyilvántartott álláskereső létszámát, százalékos arányát. A vizsgált időszakokban a munkanélküliek átlagos létszáma évről-évre fokozatosan csökkent, a munkanélküliségi ráta mérséklődött.

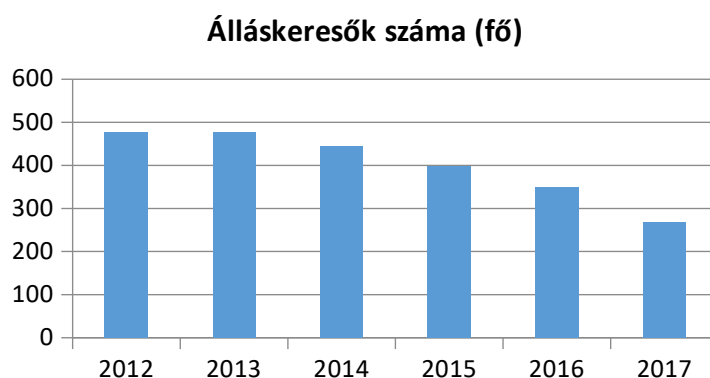
2017. évben a munkanélküliség 3,5% volt, ami a Pest Megyei 2,9% -nál rosszabb, de az országos 4,2%-hoz viszonyítva jónak mondható.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélkülie k/ nyilvántartott álláskereső száma összesen	Fő összege	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		477	477	444	397	349	267
20 év alatti	Fő	4	8,5	11,25	5	4,75	2,25
	%	0,8%	1,8%	2,5%	1,3%	1,4%	0,8%
20-24 év	Fő	47,25	49,75	47,75	39,5	29	15,5
	%	9,9%	10,4%	10,8%	10,0%	8,3%	5,8%
25-29 év	Fő	48,5	42,5	34	32,5	25	23,25
	%	10,2%	8,9%	7,7%	8,2%	7,2%	8,7%
30-34 év	Fő	49,5	39	37,75	27,5	22	17,25
	%	10,4%	8,2%	8,5%	6,9%	6,3%	6,5%
35-39 év	Fő	64	67,25	61,75	44,5	38,75	22
	%	13,4%	14,1%	13,9%	11,2%	11,1%	8,2%
40-44 év	Fő	65,25	58,25	53,75	45,5	45,5	37
	%	13,7%	12,2%	12,1%	11,5%	13,1%	13,8%

45-49 év	Fő	65,25	64	54,25	48,5	39,5	29
	%	13,7%	13,4%	12,2%	12,2%	11,3%	10,9%
50-54 év	Fő	64,5	64,25	48	44,75	39,75	31,25
	%	13,5%	13,5%	10,8%	11,3%	11,4%	11,7%
55-59 év	Fő	61,5	70,5	66,5	60,5	53,75	37,75
	%	12,9%	14,8%	15,0%	15,2%	15,4%	14,1%
59 év feletti	Fő	7,25	13,25	28,75	48,5	50,5	52
	%	1,5%	2,8%	6,5%	12,2%	14,5%	19,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

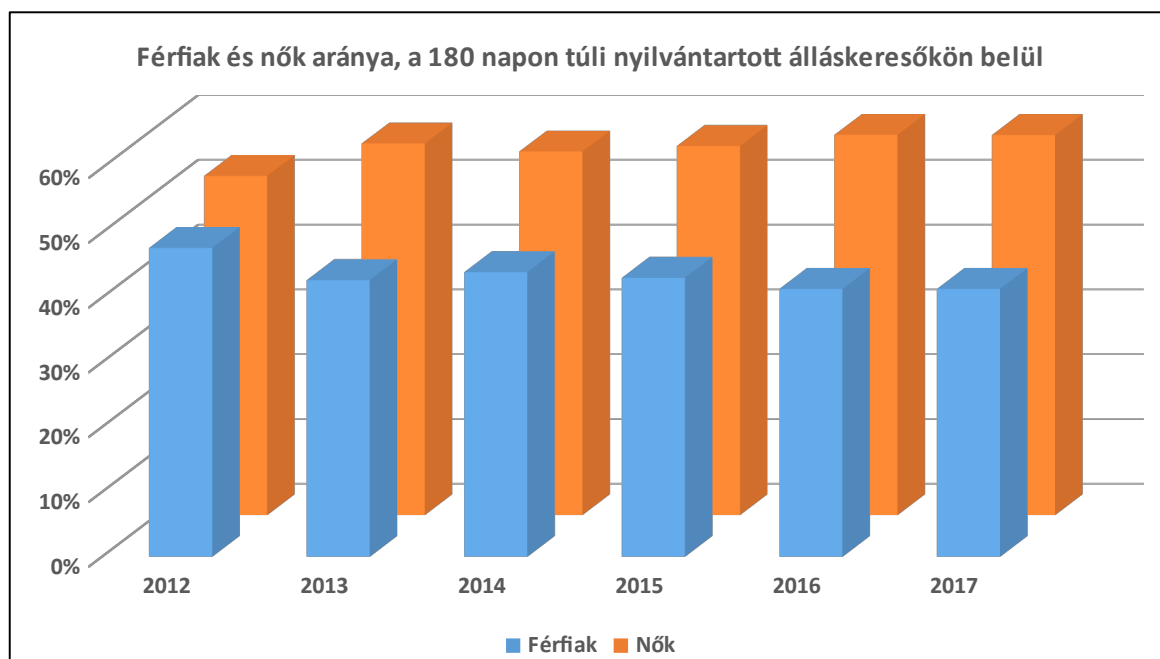
A regisztrált álláskereső szám összességében 2013-tól csökken. Korcsoportos bontásban vizsgálva azonban láthatjuk, hogy az 59 év felettiéknél jelentős növekedést tapasztalhatunk a 2012-es évhez viszonyítva. Ez a fajta növekedés a nyugdíjkorhatár emelkedésével, valamint a kordedvezményes nyugdíj megszüntetésével magyarázható. Továbbá idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével (az alacsonyabb iskolai végzettség, valamint a már többnyire elavult, nem piacképes szakképesítéssel rendelkezés, és nem utolsósorban az életkor is jelentős befolyásoló tényező) egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
		Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	30,71	132	145	277	47,7%	52,3%
2013	38,14	99	133	232	42,7%	57,3%
2014	34,44	90	115	205	43,9%	56,1%
2015	36,36	99	131	230	43,0%	57,0%

2016	43,67	81	115	196	41,3%	58,7%
2017	44,61	74	105	179	41,3%	58,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tartós (legalább 180 napja) munkanélküliek száma is jól szemlélteti a fenti megállapításokat, de azon túlmenően felhívja arra a figyelmet, hogy a munkanélküliek kb. fele fél éven túl sem talál munkát, melyre szükséges intézkedést kezdeményezni. Tapasztalataink szerint minél hosszabb a tartós munkanélküliségben eltöltött idő, annál nehezebb integrálódni a munka világába.

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	948	879	1 827	22	2,3%	25	2,8%	47	2,6%
2013	918	896	1 814	21	2,3%	20	2,2%	41	2,3%
2014	922	865	1 787	22	2,4%	18	2,1%	40	2,2%
2015	894	844	1 738	14	1,6%	16	1,9%	30	1,7%
2016	911	828	1 739	9	1,0%	12	1,4%	21	1,2%
2017	918	824	1 742	12	1,3%	9	1,1%	21	1,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő munkanélküliek közé azok a fiatalok sorolhatók, akik még nem töltötték be a 25. (felsőfokú végzettség esetén a 30.) életévüket. A pályakezdő munkanélküliek köréből

automatikusan kiesnek azok, akik valamilyen egyéb ellátásban (pl.: gyermekgondozási ellátás) részesülnek. Településünkön számuk nem jelentős.

Az munkaerő-piaci szempontból az alábbi cégeket kell kiemelnünk:

- Aquarius –Aqua Kft.,
- Dolina Kft.,
- Fa-Co Kft.,
- Földműves Kft.,
- Fulhaber Motors Hungária Kft.,
- Intermas Eastern Europe Kft.,
- Lavandart Kft.,
- Mirelite Mirsa Zrt.,
- PORCIO-ÉK Kft.,
- TS Gastro Kft.,
- Zöldpont'98 Kft,

Munkalehetőséget biztosítanak továbbá egyéni vállalkozók, betéti társaságok, őstermelők is.

Gazdasági szervezetek	egyéni vállalkozó	betéti társaság	korlátolt felelősségű társaságok	őstermelők
db	579	124	363	237

A lakosság jelentős része azonban ingázik.

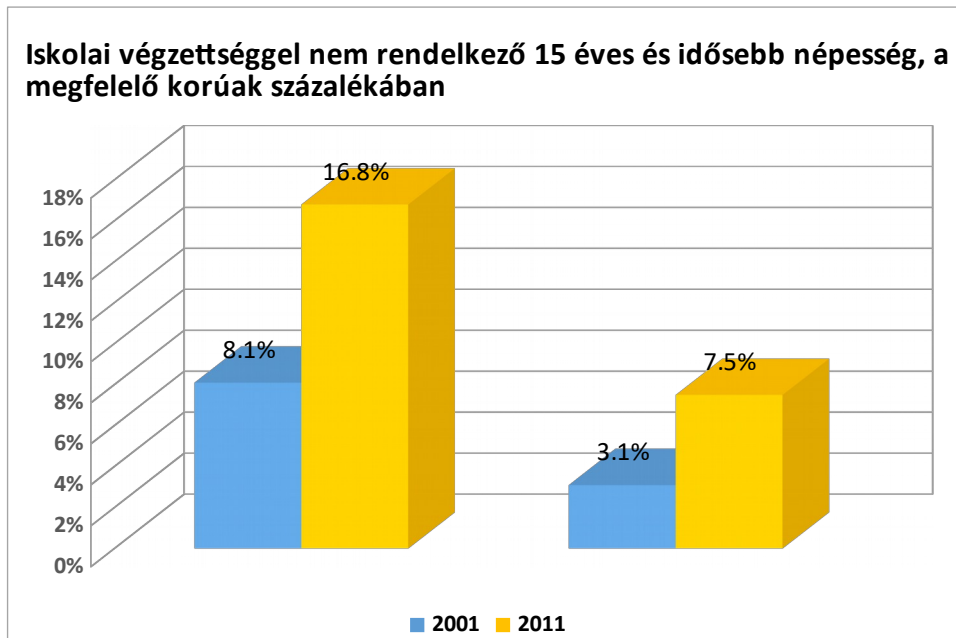
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolai végzettség, szakképesítés kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A munkaerőpiac bizonyos részei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	91,9%	96,9%	8,1%	3,1%
2011	83,2%	92,5%	16,8%	7,5%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

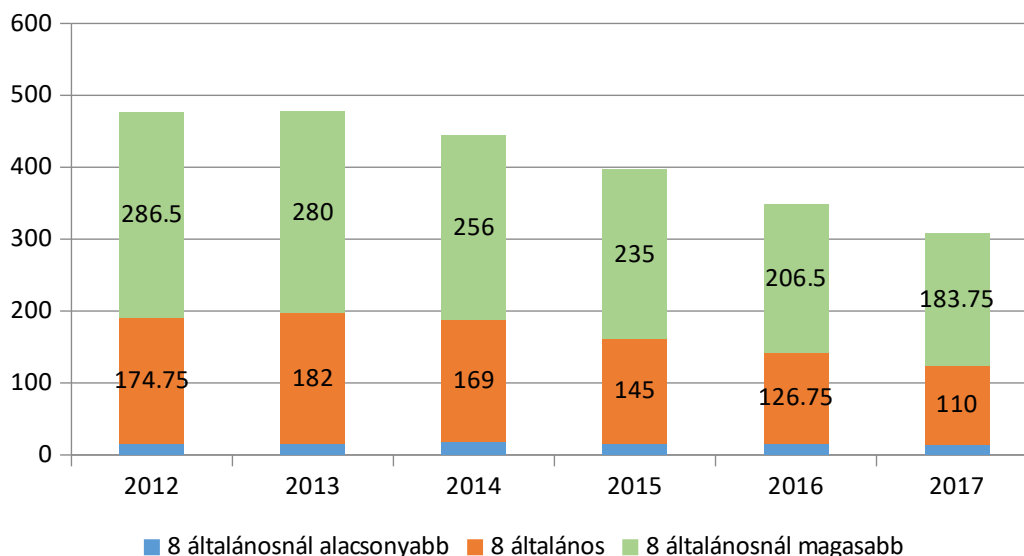
A 2011. évi népszámlálás adatai azt mutatják, hogy a 2001. évi népszámlálási adatokhoz viszonyítva csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15- x évesek száma. A csökkenés ellenére a nők körében még mindig 7% feletti az általános iskolát el nem végzők aránya, melyet magyarázhat a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet, valamint a korai gyermekvállalás.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	477	15,75	3,3%	174,75	36,6%	286,5	60,1%
2013	477	15,25	3,2%	182	38,1%	280	58,7%
2014	444	18,75	4,2%	169	38,1%	256	57,7%
2015	397	16,25	4,1%	145	36,5%	235	59,2%
2016	349	15,25	4,4%	126,75	36,4%	206,5	59,3%
2017	308	15	4,7%	110	35,7%	183,75	59,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)

Jelen táblázat jól tükrözi, hogy a regisztrált munkanélküliek 3,3-4,7 %-a nem fejezte be az általános iskolai tanulmányait és 36,6-38,1 %-ának csak 8 általános iskolai végzettsége van. Ezen lakosok munkaerő piaci helyzete nagyon rossz, segítséget szinte csak a közfoglalkoztatás jelenthet.

Figyelemfelhívó, hogy a munkanélküliek 58,7-60,1% magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik, melyből arra következtetünk, hogy nem megfelelő, elavult végzettséggel rendelkeznek.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására. A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása
- közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
- vállalkozás részére FHT támogatásban részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás.

Sajnos a foglalkoztatási szerv csak korlátozott számban tudja a közfoglalkoztatást biztosítani, hiszen a munkanélküliek körében sokkal nagyobb az igény rá, illetve csak rövid időre (2-4 hónap) lehet kötni a szerződéseket. A munkanélküliek pedig hosszú távon vállalnák ezt a fajta foglalkoztatást.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma
2013	92	40
2014	106	43
2015	112	40
2016	54	16
2017	46	20

Forrás: Önkormányzat adatai

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A helyben fellelhető foglalkoztatási lehetőségeket már korábban felvázoltuk.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhető- ség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal
Járási székhely (Cegléd)	20 perc	6	50 perc	29	18 perc
Budapest	55 perc	nincs	nincs	35	50 perc

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A település közlekedése jónak mondható, mert tömegközlekedéssel könnyen megközelíthető a járási székhely és a főváros is.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A Pest Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály szervezésében van lehetőség képzésekben való részvételre:

- „Út a munkaerő piacra” program
- ingyenes, szakmát adó OKJ képzések
- ingyenes C kategóriás jogosítvány.

Ezeket a programok pályakezdők, alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, tartósan munkanélküliek és 50 év feletti nyilvántartott álláskeresőket vehetik igénybe.

Az önkormányzat pontos adattal nem rendelkezik adatokkal, hogy az ilyen képzéseken hány albertirsai lakos vesz részt.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Albertirsán a munkaerő integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások nem működnek.

Felnőtt képzésben a Budakalász Gimnázium Albertirsai Tagintézményeiben vehetnek részt az albertirsaiak.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A településen az érintett célcsoport esetében az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg és alkalmazzák többek között a roma lakosságot. Az önkormányzat intézményeit áttekintve elmondható, hogy helyi roma lakos is van a foglalkoztatottjai között.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívok együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerő piacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.⁴

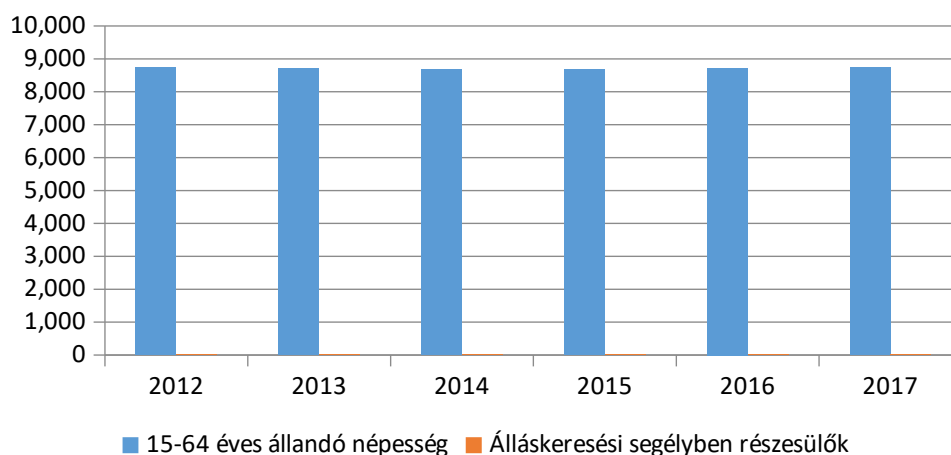
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülők (fő)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	8 750	5,75	0,1%
2013	8 715	12,75	0,1%
2014	8 693	23,25	0,3%
2015	8 690	25,75	0,3%
2016	8 723	25	0,3%
2017	8 752	25,5	0,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési segélyben részesülők száma (fő)

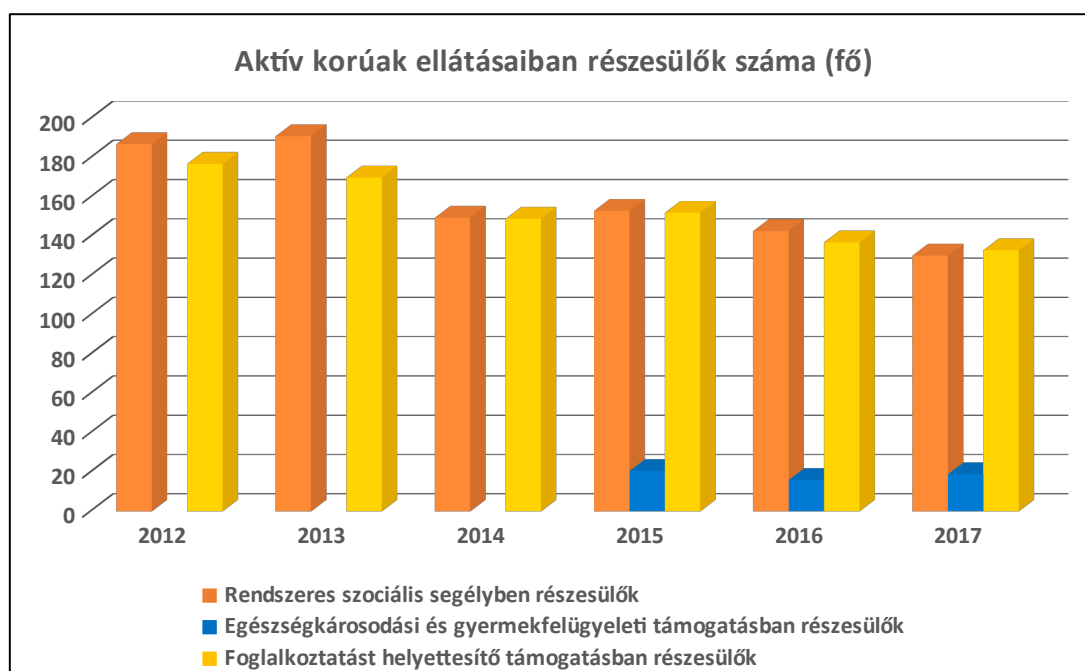

⁴ /www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)		
		Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	187			2,14%	177	37,11%
2013	191			2,19%	170	35,62%
2014	149,5			1,72%	149	33,58%
2015	153	21		1,76%	152	38,31%
2016	142,75	16		1,64%	137	39,31%
2017	130,25	19		1,49%	133	43,15%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Összességében elmondható, hogy a munkaerő piacról kieső, álláskeresési járadékban részesülők száma a 2012-es évhez képest jelentőset ugrott, 2013-ban és 2014-ben. Ezt követően jelentősen nem változott.

A tartósan munkanélküliek részére folyósított támogatásoknál azonban csökkenő tendencia figyelhető meg.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

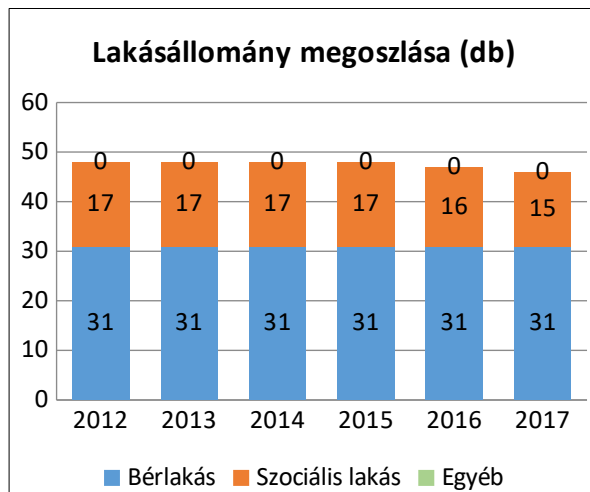
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásáll. (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	4934	n.a.	31	0	17	6	n.a.	n.a.
2013	4942	n.a.	31	0	17	6	n.a.	n.a.
2014	4950	n.a.	31	0	17	6	n.a.	n.a.
2015	4955	n.a.	31	0	17	6	n.a.	n.a.
2016	4960	n.a.	31	0	16	5	n.a.	n.a.
2017	4977	n.a.	31	0	15	4	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A táblázatból jól láthatjuk az elmúlt években sorra épültek új házak, 2017-ben a pozitív változás jelentősebb volt. Pontos adat nem áll rendelkezésre, de vannak olyan házak, amelyek a devizahitel károsultak tulajdonából a Nemzeti Eszközkezelőhöz kerültek.

A település belterületén minden utcában megépült a vízvezeték. A külterületek felé kifutó utcákban ágvezetékek vannak.

A település belterületén 74,9 %-os szintre épült ki a szennyvízcsatorna hálózat.

Albertirsa kül- és belterületein a felszíni vízrendezés nyílt árkos rendszerrel történik, a talajadottságok miatt a csapadékvizek legnagyobb részben elszikkadnak, illetve árkok-csatornák segítségével –mint végbefogadóba- a Gerje-patakba vezetik.

A település villamos energia kiépítettsége és földgázellátása megfelelő.

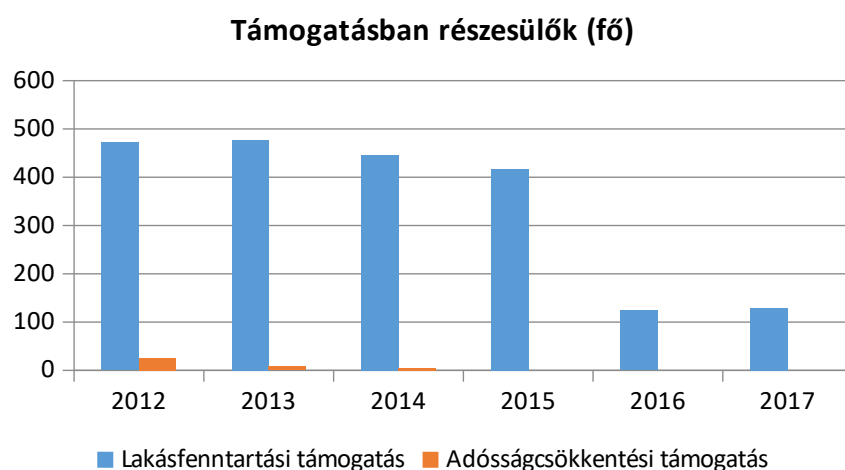
b) lakhatást segítő támogatások

A mindennapi életfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoportok családjai számára. Jogszabályi változást követően 2015. február 28 napjáig került folyósításra a normatív lakásfenntartási támogatás. Azt követően a terhek enyhítését szolgálja (2015.03.01-től), a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető települési, lakhatási támogatás. A támogatás természetbeni ellátásként is folyósítható. Településünkön természetbeni ellátásként szolgáltatóhoz utalással történik a támogatás megállapítása.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	472	25
2013	477	8
2014	446	5
2015	417	
2016	124	
2017	129	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregáció fogalmát a hazai szakirodalom leggyakrabban a területi elhelyezkedéssel, lakhatással és az ebből következő intézményi – Magyarországon jellemzően az oktatás területén jelentkező – elkülönüléssel/elkülönítéssel kapcsolatban használja.

Szegregációnak nevezzük azt a jelenséget, amikor egy-egy településen belül a különböző társadalmi rétegek, etnikai csoportok stb. lakóhelye erősen elkülönül egymástól. A szegregáció együtt jár a jövedelmi viszonyok és a települési infrastruktúra lényeges egyenlőtlenségeivel.⁵

Albertirsán nem találhatóak szegregátumok, telepek. A szétszórtan elhelyezkedő külterületi ingatlanok, tanyák sem tartoznak e kategóriákba.

⁵ Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába, Osiris Kiadó 1997

Ahogy az a népesség vizsgálatkor már láthattuk a belső vándorlás 2013. óta emelkedett. A beköltözők között a leszakadó rétegek - számos szociális és szegregációs kockázattal – is megjelennek. Ennek a migrációnak az anyagi forrása kedvezőtlen így az alacsonyabb ingatlan árakkal rendelkező területre költöznek. Albertirsa városában a beköltözők elsősorban, az előbbi okok miatt, a külterületi népességet duzzasztják fel. A leszakadó rétegek problémái a beköltözéssel nem rendeződnek automatikusan, megnövelik a szociális támogatási, szociális ellátási igényeket, a gyermekeik oktatása, nevelése speciális felkészültséget igényel az oktatási intézményektől, lakóhelyük nagy területen való elszórt elhelyezkedése megnehezíti számukra az alapvető települési infrastruktúra biztosítását. A nagyarányú középkorú férfi halandóság következtében, az idősek körében magas az egyedül élő nők aránya, akik a helyi társadalom egyik legkiszolgáltatottabb rétegét adják. Az ő szociális biztonságuk megteremtése nagy részben a települési szociális ellátórendszerre hárul.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A város lakosainak orvosi alapellátását 5 felnőtt házi orvos és 2 gyermekorvos biztosítja. A házi orvosi praxisok vállalkozási formában működnek, és az önkormányzattal kötött megállapodás alapján látják el a feladataikat. A jelenlegi 5 felnőtt házi orvosi és 2 gyermekorvosi körzet a lakossági igényeket kielégíti.

A 3. számú házi orvosi, valamint az 1. számú házi gyermekorvosi körzetek egyes körzetek, mivel az adott körzethez tartoznak a mikesbudai lakosok.

A fogorvosi ellátást 3 fogorvos biztosítja, területi ellátási kötelezettséggel, továbbá működik a város területén egy magánpraxis is.

A 24 órás házi orvosi ügyeletet Albertirsán vehetik igénybe a lakosok, melyeket Albertirsával és Dánszentmiklóssal együttesen nyújt.

Albertirsán jelenleg a következő szakrendelések működnek, önkormányzati fenntartásban és finanszírozással: fizioterápia, reumatológia, EKG, ortopédia, gyermek ortopédia, nőgyógyászat, szemészet, sebészet, terhes tanácsadás.

A településünkön Mentőállomás is üzemel.

A lakosság gyógyszerigényeit 4 gyógyszertár szolgálja ki.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma
2012	0	5	2
2013	0	5	2

2014	0	5	2
2015	0	5	2
2016	0	5	2
2017	0	5	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	487
2013	398
2014	388
2015	439
2016	372
2017	367

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az orvosok és a védőnők által biztosított szűrővizsgálatok minden albertirsai lakos számára biztosítottak. A védőnők az óvodákban végzi el a kötelező szűrővizsgálatokat.

Az iskolákban iskolavédőnő látja el a feladatokat.

A Móra Ferenc Művelődési Ház és Könyvtár minden évben hely ad a mozgó tüdőszűrő állomásnak.

Az önkormányzat az elmúlt években, minden októberben megszervezte az egészséghetet. Az egészséghet keretében szűrővizsgálatokon, előadásokon vehettek részt az érdeklődők.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz Cegléden a Toldy Ferenc Kórházban és Rendelőintézetben, valamint Nagykőrösön a Rehabilitációs Szakkórház és Rendelőintézetben biztosított a hozzáfutás.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Albertirsa Város Önkormányzata a Lurkó Bölcsődében, az Albertirsai Napsugár Óvodában és a Tessedik Sámuel Általános Iskolában biztosítja a gyermekek étkeztetését. A szolgáltatás a TS Gastro biztosítja. A táblázatok a 2017-es adatokat mutatják.

Lurkó Bölcsőde

Kedvezmény	Jan.	Feb.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
RGYV 100%	1	1	1	1	1	1		4	4	5	5	5
Tartósan beteg												
Tartósan beteg testvér												
Nagycsaládos	5	5	5	5	5	5	3	5	6	9	10	10
Nevelésbe vett	2	2	2	2	2	2	3	3	4	4	3	3
Jövedelem alapján	24	26	27	28	28	28	24	23	12	12	12	12
Fizetős	16	14	14	14	14	14	13	15	15	14	15	15
Összesen	48	48	49	50	50	50	43	50	41	44	45	45
Ebből TS Gastro támogatott	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0

Albertirsai Napsugár Óvoda

Kedvezmény	Jan	Feb	Már	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
RGYV 100%	68	69	68	69	67	65	15	18	49	49	47	45
Tartósan beteg	6	5	6	6	9	8			10	11	11	11
Tartósan beteg testvér	4	4	4	4	4	4	2	2	5	5	5	5
Nagycsaládos	54	55	57	59	63	57	19	17	60	62	64	64
Nevelésbe vett	9	10	10	10	10	10	4	4	8	7	7	7
Jövedelem alapján	116	117	116	116	115	112	42	43	139	134	136	135
Fizetős	33	31	30	31	31	31	11	15	32	31	31	31
Összesen	290	291	291	295	299	287	93	99	303	299	301	298

Tessedik Sámuel Általános Iskola

Kedvezmény	Jan.	Febr.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.
Ebédés										
RGYV 100%			1	1	1		3	2	1	2
Tartósan beteg	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Nagycsaládos	21	21	19	19	20	20	18	19	19	19
Nevelésbe vett										
Fizetős	55	57	55	56	54	52	60	57	59	57
Összesen	79	81	78	79	78	75	84	81	82	81
Tízórai, ebédes										
RGYV 100%	1	1	1	1	3	3	5	5	5	5
Tartósan beteg	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nagycsaládos	6	6	6	5	5	5	4	5	5	6
Nevelésbe vett										
Fizetős	9	9	6	6	6	6	15	16	15	16
Összesen	17	17	14	13	15	15	25	27	26	28
3x-i étkező										
RGYV 100%	127	129	130	126	122	123	117	114	112	102
Tartósan beteg	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2
Nagycsaládos	39	39	39	39	39	39	48	52	49	55
Nevelésbe vett	8	8	8	8	9	9	9	9	9	8
Fizetős	60	56	59	62	65	65	81	80	78	79
Összesen	237	235	239	238	238	239	257	257	250	246
Mind összesen	333	333	331	330	331	329	366	365	358	355

Az étkeztetéssel, étrendkészítéssel, nyersanyag felhasználással kapcsolatban a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben foglalt követelmények az irányadóak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Albertirsán különféle lehetőségek várják a sportolni vágyókat. Az Albertirsai Sportegyesületnek, mely több mint 20 éves múltra tekint vissza, több szakosztálya (labdarúgás, férfi kézilabda, női kézilabda, judo, atlétika, női/férfi kosárlabda, galambászat, kung fu, kerékpár, asztali tenisz) várja a lakosságot.

Városi szinten az Ecsedi László Sportcentrumba van lehetőség mozogni az itt lakóknak.

Az iskolák tornatermei is bérelhetők sportfoglalkozás lebonyolítása céljából. Az elmúlt időszakban a tömegsportok mellett egyre több alternatíva közül választhatnak a sportolni vágyók.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Albertirsa, Ceglédbercel, Dánszentmiklós és Mikebuda önkormányzatok társulása, a Humánszolgáltató Társulás a szociális és gyermekjóléti alapellátások biztosítása céljából jött létre.

A Társulás az Albertirsai Kistérségi Szociális Segítőház által nyújtja az alábbi szolgáltatásokat (2018. állapotnak megfelelő):

- étkeztetés,

- házi segítségnyújtás,
- család- és gyermekjóléti szolgálat által biztosított családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás.
- helyettes szülői ellátás,
- idősek nappali ellátása,
- tanyagondnoki szolgáltatás.

A településen további három nem állami fenntartású intézmény működik.

Az IRMÁK Nonprofit Kht. a fogyatékkal élők ellátását nyújtja az alábbi szolgáltatások biztosításával:

- fogyatékos személyek nappali ellátása (25 férőhely),
- támogató szolgáltatás,
- fogyatékos személyek otthona (82 férőhely),
- támogatott lakhatás (63 férőhely).

A Káldy Zoltán Evangélikus Szeretotthon az idősek otthona ellátást biztosítja 70 férőhelyen.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a család és gyermekjóléti szolgáltatás hatósági feladatait a Ceglédi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ biztosítja.

A Vöröskereszt Ceglédi intézményében vehetik igénybe a hajléktalanok nappali ellátást az arra rászorulóknak.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzat az ügyintézés és a foglalkoztatás során mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. Az önkormányzat nem kapott ilyen irányú visszajelzést.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli és természetbeni ellátások megállapításakor pozitív diszkriminációval segítjük a különböző célcsoportokhoz tartozókat. (pl.: szegénységben élők, fogyatékkal élők, idősek).

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színtéréül több helyszín is szolgálja a lakosok részére:

Móra Ferenc Művelődési Ház és Könyvtár, melyhez tartozik még a Művészetek Háza és a Faluház. Az intézmény a helyi kulturális életben központi szerepet tölt be a rendezvényeivel, programjaival. Kiemelt programjai a képzőművészeti, iparművészeti, népművészeti kiállítások megrendezése, bemutatása. Az intézmény ad helyet a város civil szervezeteinek –

összejöveteleknek, rendezvényeknek. A művelődési ház programjai a falakon kívül is színesítik a város életét – Szent Iván éji tűzgyújtás, Várospanap.

A könyvtár részlet általános gyűjtőkörű, alapfokú ellátást nyújtó, nyilvános könyvtár.

Feladatai:

- a lakosság számára biztosítani a könyvtári dokumentumok kölcsönzését és helyben történő olvasását,
- helytörténeti dokumentumok gyűjtése, gondozása, az érdeklődők rendelkezésére bocsátása helyben használatra,
- tájékoztatás nyújtása a város kulturális életéről,
- kulturális rendezvények szervezése.

A klasszikus könyvtári feladatokon túl egyéb szolgáltatásokat is igénybe lehet venni, mint internethasználat, nyomtatás, fénymásolás.

A könyvtárnak több hagyományteremtő rendezvénye van, pl.: felolvasó est, városi szavalóverseny, író-olvasó találkozó felnőttek számára, levelezős vetélkedők az általános iskolások részére, valamint különféle csoportos foglalkozás.

A Faluház 1982-től várja a látogatókat. A helytörténeti gyűjtemény jelentős részre albertirsai lakosok adományából származik.

A Művészetek Háza az egykori Zsinagóga épülete. Az 1800-as évek elején épül klasszicizáló, késő barokk stílusban. A második világháború után az épület raktárként működött. 2014-ben lehetőség nyílt a felújításra, így jelenleg egy 80 fős konferenciateremnek és egy 120 fős koncertteremnek ad helyet.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (feltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2012	1	46 985	1	1
2013	1	42 683	1	1
2014	1	41 466	1	1
2015	1	42 642	1	1
2016	1	39 586	1	1
2017	1	36 486	1	1

Forrás: TEIR

Szabadtéri közösségi térként a Sportcentrum, Strand, a játszóteret és tereinket említhetjük meg.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a havonta megjelenő városi újság (Albertirsa Híradó), honlap, közösségi hálón való jelenlét.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Albertirsa városról elmondható, hogy a közösségi együttélés zökkenőmentes, nem beszélhetünk etnikai konfliktusokról, problémáról.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A város lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük, együtt próbálunk megoldásokat találni. Ennek a legjobb példái azok a civil, önkéntes összefogások, melyekkel a hátrányos helyzetű családok mindennapjait tudják megkönnyíteni, szebbé tenni (adományok gyűjtése, közvetítése, börzék megszervezése). A rászorulóknak nemcsak a civil szervezetek gyűjtenek adományokat, hanem rendszeresen és folyamatosan a Szociális Segítőház is. A Szolgálat a gyűjtés, osztás megszervezésén túl segítséget nyújt a szállításban is.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A városban megalakult a Roma Nemzetiségi Önkormányzat, mely képviseli a város roma nemzetiségéhez tartozók érdekeit. Albertirsa Város Önkormányzata együttműködési megállapodás keretében biztosítja az RNÖ működési és feladatai ellátásához szükséges feltételeket.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Jelentősen csökkent, de még így is jelentős a munkanélküliek száma, ami tovább generálja az elszegényedést	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, álláskereső klub / tréningek tartása
Hátrányos helyzetű csoportok munkaerő- piaci helyzete	Képzési programokhoz jutás segítése „piacképes„ szakképzésekhez
Adósságcsapda- pénzgazdálkodási hiányosságok	Figyelemfelhívás, tájékoztatás lakásfenntartási támogatás igénybevételének lehetőségéről(közművek kikapcsolása érdekében), Figyelemfelhívás indokolatlan és nehezen követhető különböző hitelek felvételére
Mélyszegénységben élők rossz egészségi állapota	Egészséggel kapcsolatos helyes információk átadása, kihelyezett szűrővizsgálatok szervezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Albertirsa Város 0-18 éves korú lakosságának korösszetétele az elmúlt években az alábbiak szerint alakult:

Kor / Év	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-3 éves	371	365	384	371	414	390
3-6 éves	528	521	518	510	486	534
7-14 éves	1027	1025	1032	1026	1049	1066
15-18 éves	527	530	508	533	548	544
Összesen:	2453	2441	2442	2440	2497	2534
Lakosság összesen:	12182	12209	12212	12188	12393	12723
	20,13%	19,99%	19,99%	20,01%	20,14%	19,91

A táblázatból leolvasható, hogy a település lakosságának közel egyötöde gyermek. A lakosságszám növekedésével a 0-18 éves korúak száma is emelkedik, azonban arányuk kis mértékben ingadozik.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. §. n) pont). A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdése).

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	32	109
2013	19	n.a
2014	33	n.a
2015	19	n.a
2016	16	n.a
2017	18	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Gyvt. változását követően a jegyzőtől a járásokhoz került a védelembe vételi eljárás (2013-tól). A lakosok ezt követően a Ceglédi Járási Hivatal kirendeltségén, Albertirsán tudják intézni ügyeiket.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre. Jogosultak továbbá egyszeri támogatásra, természetbeni ellátás formájában egy évben kétszer. A készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására használható fel az Erzsébet-utalvány.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	725
2013	669
2014	613,5
2015	515
2016	470,5
2017	379

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A megelőző évekhez képest nőtt a 0-18 éves korú gyermekek létszáma és a támogatásban részesülők száma is. Támogatásban részesülők számának csökkenése nem csak a gyermeklétszám csökkenésének tudható be, nagyon sok szülő a gazdasági helyzetnek köszönhetően el tud helyezkedni dolgozni a szabad munkaerőpiacon, így jövedelmük emelkedik és így a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsági feltételnek nem felelnek meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők közül 2017. évben hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma az alábbiak szerint alakult:

	hátrányos helyzetű gyermekek	halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek
Napsugár Óvoda	29	3

Alberti Evangelikus Egyházközség Óvodája	1	0
Irsai Evangelikus Egyházközség Óvodája	1	0
Tessedik Sámuel Általános Iskola	63	17
Magyarok Nagyasszonya Római Katolikus Általános Iskola	3	1
Roszík Mihály Evangelikus Általános Iskola	6	1

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Albertirsa Város Önkormányzata Képviselő-testülete létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küszködő személy és családja részére, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként nem várt többletkiadások elhárításához a rendeletében meghatározottak szerint támogatásokat biztosít.

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló rendelet értelmében a családok rendkívüli települési támogatásban, lakhatási támogatásban, gyógyszer-támogatásban, tűzifa támogatás, beiskolázási támogatás és temetési támogatásban részesülhetnek. Az gyermek étkezési térítési díjához a normatív támogatáson felül önkormányzati támogatás is igényelhető. Szintén e rendelet tartalmazza, bár alanyi jogon jár, a babaköszöntő csomag juttatást, mely az újszülöttek megérkezéséhez nyújt a családnak támogatást természetbeni ellátás formájában.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A Gyvt. 21/B.§ (1) bekezdése alapján az intézményi gyermekétkeztetést *ingyenesen* kell biztosítani a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az

egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy nevelésbe vették;

az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy nevelésbe vették;

c) azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha nevelésbe vették, vagy utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os *normatív kedvezményével* kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Az intézményi igénybevételről a 3.6 pontnál részletesen írtunk.

Az intézményi térítési díj mellett, az önkormányzat a TS Gastro Kft.-vel biztosítja a szünidei étkeztetést is.

Szünidei gyermekétkeztetés: A Gyvt. 2016.január 1. nappal hatályba lépett 21/C. §-a értelmében a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg étkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a jogszabályban előírtak alapján köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A jogszabály az önkormányzatoknak lehetőséget biztosít, hogy saját költsége terhére a fent nem nevezett gyermekek részére is megszervezze ezen étkezési formát.

Önkormányzatunk élt ezen lehetőséggel és a nyári szünetben kibővítette az étkezésre jogosultak körét.

Év/Alkalom	Tavaszi szünet	Nyári szünet	Őszi szünet	Téli szünet	Önkormányzat által biz. nyári étkeztetés
2016.	45	84	78	77	26
2017.	60	109	47	73	25

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Önkormányzatunknak nincs tudomása nem magyar állampolgársággal rendelkező gyerekekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs Albertirsán, ezért ez a fejezet a település szempontjából nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői

A területi védőnői szolgálat feladata 0-6 éves korosztállyal kapcsolatos jogszabályban meghatározott ellátás biztosítása, gondozása, szűrések, valamint az óvodai egészségügyi feladatok ellátása is.

A területi védőnő a házi gyermekorvosi szolgálat mellett működik a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet (a területi védőnői ellátásról) alapján. Munkájukat a gyermekorvossal együttműködve végzik. Az ellátás módjáról fentebb már említést tettünk.

Öt védőnői körzet közül a IV. számú vegyes, mert a mikesbudai gyermekek ellátását is végzi.

Sajnos az országos védőnői hiány településünkre is jellemző, így egy-egy körzet ellátása sok esetben helyettesítéssel valósul meg.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi gyermekorvosi ellátásról fentebb már tettünk említést.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2012	0	56594	14644	0	2
2013	0	53459	15673	0	2
2014	0	56286	16060	0	2

2015	0	55374	16668	0	2
2016	0	54587	17150	0	2
2017	0	54914	17782	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar,

önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkorú nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekek korai fejlesztéséről, rehabilitációjáról.

A település gyermekeit a Lurkó Bölcsőde látja el.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	1	47	3	0
2013	1	54	4	0
2014	1	44	5	0
2015	1	46	4	0
2016	1	45	4	0
2017	1	51	5	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A bölcsőde szolgáltatás bővítve időszakos gyermekfelügyeletet is biztosít a napi szabad férőhelyek terhére. Emellett a családban nevelkedő gyermekekre megsegítésre új szolgáltatásként indult a házi gyermekfelügyelet.

A lakosság igényeit a jelenlegi férőhely szám sem elégíti ki, sajnos minden felvételi eljárás során kérelmeket kell elutasítani.

A településen egy önkormányzati fenntartású és két egyházi fenntartású óvoda van. Az óvodai ellátásban történő fejlesztést, szakképzett óvónők végzik.

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	Albertirsa Napsugár Óvoda
Az óvoda telephelyeinek száma	4
Hány településről járnak be a	5

gyermek		
Óvodai férőhelyek száma		322
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)		13
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		6.00 - 17.30
A nyári óvoda-bezárás időtartama:		4 hét
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	26	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	26	-
Gyógypedagógusok létszáma	a fenti létszámból 2	-
Dajka/gondozónő	13	-
Kisegítő személyzet:	5	-
Egyéb óraadó:	konduktor, logopédus, szurdopedagógus	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	Alberti Evangélikus Egyházközség Óvodája	
Az óvoda telephelyeinek száma		1
Hány településről járnak be a gyermekek		2
Óvodai férőhelyek száma		100
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)		4
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		6.00 - 17.30
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		5 hét
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	8	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	4	
Kisegítő személyzet	3	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	Irsai Evangélikus Egyházközség Mustármag Óvodája	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	7	
Óvodai férőhelyek száma	100	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.00 - 17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	5 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	
Gyógypedagógusok létszáma	1	
Dajka/gonozónő	5	
Kisegítő személyzet	2	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	529	19	490	6	444	0
2013	526	19	479	6	445	0
2014	516	20	509	6	423	0
2015	511	20	509	6	432	0

2016	512	21	522	6	449	1
2017	546	21	522	6	483	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A belföldi vándorlásnak köszönhetően az elmúlt években folyamatosan nőtt az óvodai beiratkozások száma.

Az önkormányzati óvoda telephelyeinek számából látható, hogy 4 feladat-ellátási helyen működik. A megnövekedett óvodáskorú gyermeklétszám szükségessé tette, hogy meglévő óvodáinkban csoportbővítéssel biztosítsunk férőhelyet a gyermekeknek az elmúlt években. A 3 éves kortól kötelező óvodai ellátás miatt további csoportbővítésre lenne szükség, hiszen évről-évre 10 fő fölött van az elutasítottak száma. Az óvodai bezárás mindig 5 hét időtartam, de „lépcsőzetes” bezárással ügyeletet biztosít a gyermekek számára igény esetén. A két egyházi intézménynél is lépcsőzetes a bezárás.

A gyermekek korai fejlesztését a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat (Cegléd) biztosítja.

d) gyermekjóléti alapellátás, gyermekvédelem

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai:

- tájékoztatás, információnyújtás,
- szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában,
- családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését,
- ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésében való közreműködés,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés,
- munkanélküliek, adóssághalakkal és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékossgal élők, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybeteg, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása,
- kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása,
- veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogató segítséget nyújt. Az észlelő és jelzőrendszer tagjaival való szakmai együttműködés a krízishelyzetek megoldásának egyik elengedhetetlen feltétele. Az intézményi krízisellátáshoz való hozzájutásban a

Szociális Segítőház, valamint a Ceglédi Kistérségi Gyermekjóléti Központ tud segítséget nyújtani.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés
A három iskolában egy iskolavédőnő látja el a feladatokat. A tanév során a szűrővizsgálatok mellett egészségfejlesztő programokat is tart.

Az önkormányzat az elmúlt években rendszeresen megszervezi az 5 hetes nyári tábor. Az iskola gyermekek nyári felügyelete sok családnak problémát okoz. A tábor ideje alatt a gyermekfelügyelet mellett a hasznos időtöltést is fontosnak tartja az önkormányzat, így a kézművek és sport foglalkozások mellett oktató, felvilágosító programokat is szervez a gyermekek részére. De lehetőség nyílik „strandolás” héten is részt venni, mikor a napi elfoglaltságot a strandon töltött idő tölti ki.

Szintén évek nyúlik vissza, hogy pedagógusok szerveznek tematikus – nyelvi, kézműves-tábort.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv
Intézményi, szünidei étkeztetés részletesen ismertettük fentebb.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei
Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzés nem érkezett.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül
Az önkormányzat nem rendelkezik ilyen adatokkal.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul. Az Ebtv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban. A szakértői bizottság véleményének figyelembe vételével az oktatási intézmények biztosítják a fejlesztést az érintett gyermekek esetében.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - a. sajátos nevelési igénylő gyermek, tanuló,
 - b. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - c. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- b) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

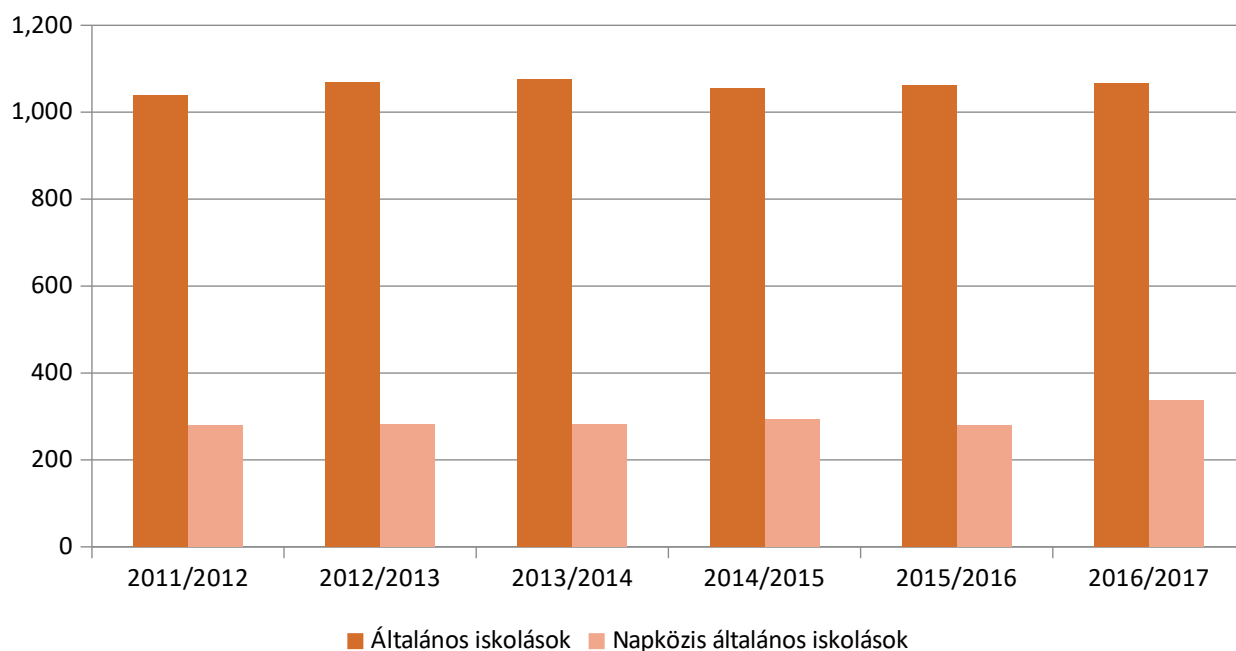
Albertirsán az általános gyermek oktatása a KLIK fenntartásában működő Tessedik Sámuel Általános Iskolában, az Alberti Evangélikus Egyházközség fenntartásában működő Roszík Mihály Evangélikus Általános Iskolában és az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatóságának fenntartásában működő Magyarok Nagyasszonya Római Katolikus Általános Iskolában folyik.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	493	546	1 039	280	26,9 %
2012/2013	526	543	1 069	281	26,3 %
2013/2014	547	529	1 076	283	26,3 %
2014/2015	540	516	1 056	294	27,8 %
2015/2016	559	502	1 061	279	26,3 %
2016/2017	549	517	1 066	336	31,5 %

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolai tanulók és napközisek száma (fő)

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	0	46	4
2012/2013	0	47	4
2013/2014	0	48	4
2014/2015	0	47	4
2015/2016	0	48	4
2016/2017	0	48	4

Forrás: TelR, KSH Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2011/2012	96
2012/2013	117
2013/2014	121
2014/2015	143
2015/2016	130
2016/2017	117

Forrás: TelR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az elmúlt években jelentősen nem változott az általános iskola tanulók létszáma. Amennyiben a belföldi bevándorlás a jövőben is kedvezően hat a településre számolni kell a létszám növekedésre, mint ahogy az már az óvodás korú gyermekeknél megfigyelhető.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A szakértői bizottságok által meghatározott fejlesztéseket az óvoda pedagógusok elvégzik. 2017. szeptembertől, az Albertirsai Napsugár Óvoda Ady E. utcai feladatellátási helyén megindult a sajátos nevelési igényű gyermekek – autizmus spektrum zavarral küzdő, beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődés zavarai, enyhe, közepes és súlyos értelmi fogyatékos, hallási fogyatékos, mozgásszervi fogyatékos – nevelése.

A speciális fejlesztéseket a fentebb említett szakszolgálat látja el.

Speciális óvodai és iskolai ellátást legközelebb Cegléden tudnak igénybe venni a családok (Losontzi István EGYMI).

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában pszichológia ellátás nem vehető igénybe. Az iskolai pszichológus mellett az Albertirsai Kistérségi Segítőház szolgáltatásaként a családok és gyermekek részére biztosított a pszichológusi segítségnyújtás.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban a nevelésben, oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat. Az Albertirsai Napsugár Óvodában a nevelés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

d) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat nem rendelkezik ilyen adatokkal.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
szünidei étkeztetés biztosítása, kibővítése	széleskörű tájékoztatás
nyári gyermekfelügyelet,	nyári tábor szervezése, a tábor időtartamának növelés
biztonságos, korszerű közösségi terek	szünidei gyermekprogramok szervezése, lebonyolítása, támogatása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége A foglalkoztatottsági szerkezet kiegyensúlyozottabbá tétele és a munkanélküliség nemek szerinti különbségének csökkentése érdekében az Európai Unió már az 1997. évi luxemburgi csúcsértekezleten a foglalkoztatási irányelvek közé emelte a női-férfi esélyegyenlőség biztosítását ezen a téren is. A következő évek során az irányelvek minden évben bővültek néhány ponttal: az 1999. évi foglalkoztatási irányvonalak fő célkitűzései között például szerepelt a családbarát intézkedések és szolgáltatások kezdeményezése, a nők munkaerő-piaci re-integrációjának elősegítése. Az uniós foglalkoztatási stratégia részévé vált a férfiak és nők foglalkoztatási arányának kiegyensúlyozása, és az egyenlő bérezés elvének érvényesítése is. Világszerte elindult egy – már meg nem állítható – új folyamat. Amerikában, nyugat és észak Európában már korábban is szembetűnő volt a fiatal város lakó nők körében zajló változás. Ez a réteg egyedül is boldogul és tökéletesen képes az életét szervezni, irányítani. A

virágzó szolgáltató és kreatív szektor egy új típusú gazdaság, melyhez új készségek kellenek, az ehhez szükséges tulajdonságok pedig leginkább a nőkre jellemzők: türelem, nyitottság, jó kommunikáció, képesség a másik meghallgatására, rugalmasság, alkalmazkodás, a figyelem megosztása és az együttműködés készsége. Az élet legfontosabb kérdései egyre inkább a nők kezében összpontosulnak. A fiatalabb és iskolázottabb nemzedék számára természetes a nők előretörése. Jóval több nő jár színházba, koncertre, múzeumba, könyvesboltba, tehát a kultúra iránt is fogékonyabbak. Az egyetemeken, főiskolákon is több nő tanul. A nagyvállalatok vezetőinek 95 százaléka férfi, de a felső vezetők között is folyamatosan emelkedik a nők száma, középvezetők szintjén pedig sok helyütt a nők többségben vannak. A fiatal tanult, képzett nők már nincsenek kiszolgáltatott helyzetben és egyre kevésbé fogják feláldozni saját karrierjüket.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban.

A nőkre a kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek, a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

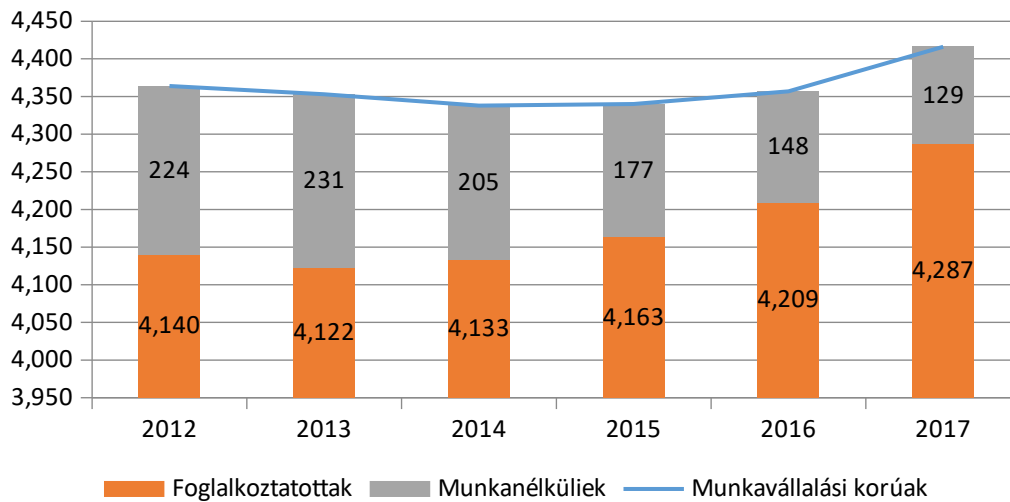
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	4 364	4 386	4 140	4 132	224	254
2013	4 353	4 362	4 122	4 115	231	247
2014	4 338	4 355	4 133	4 116	205	239
2015	4 340	4 350	4 163	4 130	177	220
2016	4 357	4 366	4 209	4 166	148	200
2017	4 416	4 336	4 287	4 157	129	179

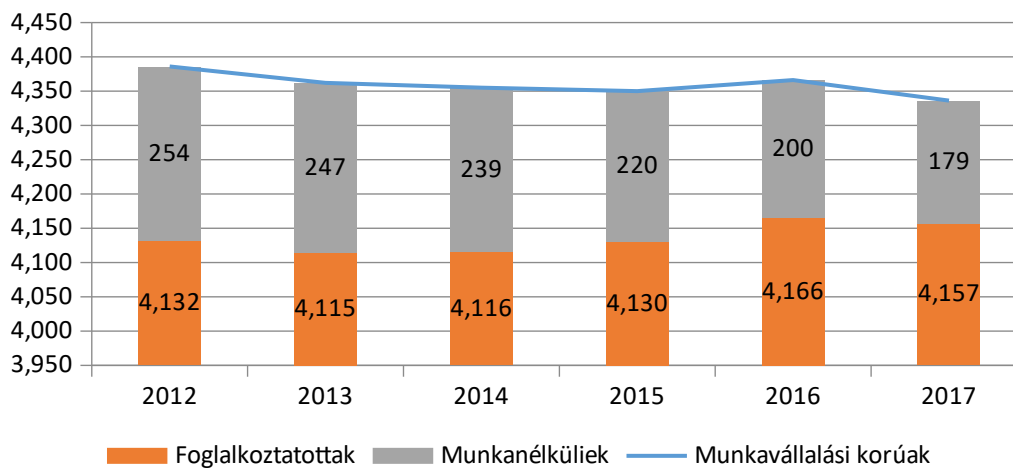
Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

A fenti táblázatból megállapíthatjuk, hogy a munkanélküli nők aránya 2017. évre csökkent. Foglalkoztatott nők és férfiak aránya 2015-ig közel azonosnak mondható, azonban az azt követő két évben a nők aránya meghaladja a férfiakét.

Férfiak foglalkoztatási helyzete (fő)

Nők foglalkoztatási helyzete (fő)

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A területileg illetékes foglalkoztatási osztály szervez képzési programokat, azokon a albertirsai nők is részt vesznek, de számukról nem áll adat rendelkezésre.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek. Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település kínálta munkahelyeken alacsony. Elsősorban az önkormányzat és intézményeinek közfoglalkoztatási programjaiban kapnak feladatot és az indított képzéseken, programokban vesznek részt. Alkalmi jelleggel, nyári időszakban idénymunkán (metszés, gyümölcsök szürete, csemetezés, hűtőház stb.) jelentős számú alacsony végzettségű nő helyezkedik el és ez jelent jövedelmet számukra.

Fentebb láthattuk, hogy a népszámlálási adat alapján a nők vannak többségben a településen, akik a nyolc osztályt sem végzik el.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetésére nem áll rendelkezésre adat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Fentebb már részletesen bemutatuk a gyermekvédelmi, valamint köznevelési intézményeket. Az bölcsőde és az óvodai ellátás, mivel egész évben biztosítja a gyermekek ellátást lefedi a szülők igényeit. Nagyobb problémát az általános iskolás korú gyermekek nyári elhelyezése jelent.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. E területen belül is fokozott figyelmet fordítanak a szociálisan nehéz helyzetben élő várandósokra és a gyermeküket egyedül nevelő anyákra. A gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását a leendő szülők számára már várandós korban megkezdik: beszélgetések, családlátogatások keretében. A védőnők segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzátartozó nyomtatványok beszerzésében, kitöltésében.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	5	503	101
2013	5	484	97
2014	5	517	103
2015	5	512	102
2016	5	523	105
2017	5	544	109

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A település védőnői ellátását korábban már bemutatuk.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A célcsoport vizsgálatánál említeni kell, hogy jelentős probléma a családon belüli erőszak, melyről nincsenek adatok helyi szinten. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozatok számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett csoport elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért.

A szociális ellátó rendszer, a házi orvos, a házi gyermekorvos, a védőnő, a család- és gyermekjóléti szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében. Az érintett gyermekek családjaira jellemző, hogy többségük szociálisan hátrányos helyzetű és rendszeresek a szülők közötti konfliktusok. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állt.

A városban a 2017 évben nem érkezett jelzés a családsegítő felé, és az Albertirsai Rendőrőrs beszámolójában sem kaptunk tájékoztatás ilyen riasztásról vagy intézkedésről.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Anyaotthon, családok átmeneti otthona településünkön nem működik, de Pest Megyében ilyen típusú intézmény több is található a térségben. A szolgáltatások eléréséhez a Szociális Segítőház nyújt segítséget.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Településünkön a nők foglalkoztatása intézményi szinten jónak mondható. Ez elsősorban a foglalkoztatásból is adódik – legnagyobb foglalkoztatás az óvodában történik.

Az 12 tagú képviselő – testületünknek 4 női tagja van.

A közfoglalkoztatásban is a nők vannak többségben.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Albertirsán nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelme céljából alakult volna, felmérés sem készült a albertirsai nőket fokozottan érintő problémákról, így megoldásukat segítő programok sem készültek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tartós munkanélküliség	Képzési programok szervezése, közvetítések
GYED-ről, GYES-ről visszatérés a munka világába mérsékeli a szegénység kialakulásának kockázatát	Bölcsődei és óvodai nyitva tartás idejét a szülői igényekhez igazítani Nyári gyermekfelügyelet biztosítása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalmi elöregedés globális problémává lett Magyarországon, így érinti Alsóbogátot is. Egyre kevesebb gyermek születik, az idősök száma növekszik. Az utóbbi évek munkanélkülisége, közfoglalkoztatott viszony gyakorisága sok időskorú esetében kisnyugdíjat, minimális jövedelmet eredményezett. Ennek következményeként a megélhetés gondja jelen van életükben. Mindez maga után vonja az alacsony életszínvonalat, az életminőségük romlását. Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

Az országos tendenciákhoz hasonlóan városunkban is növekszik az idősök száma és aránya az összlakosságon belül.

Demográfia adatok

Év	65 év feletti lakosság száma (fő)
2012	1 887
2013	1 938
2014	1 979
2015	2 019
2016	2 097
2017	2 177
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősök, nyugdíjasok szívesen végeznek/végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, bár ennek az esélye a munkaerőpiacon egyre kisebb, kivéve akkor, ha speciális szaktudással rendelkeznek. Nehéz helyzetben vannak, azok az idősebb munkavállalók is (jellemzően 55 év feletti), akiknek megromlik az egészségi állapota, megváltozik a munkaköre, vagy akit érint az átszervezés, hiszen aki ebben a korban munkanélkülivé válik, annak az elhelyezkedési esélye nagyon kicsi, illetve sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerőpiacon. A vizsgált adatok igazolják, hogy településünkön is emelkedett az 50 év feletti munkanélküliek aránya.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	1298	2151	3 449
2013	1259	2116	3 375
2014	1223	2059	3 282
2015	1181	2025	3 206
2016	1180	2049	3 229
2017	1 163	2 003	3 166

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	477	69	14%	277	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	477	84	18%	232	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	444	95	21%	205	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	397	109	27%	230	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	349	104	30%	196	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	308	90	29%	179	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

b) tevékeny időskor

Önkormányzatunk figyelmet fordít az idősekre. Vannak olyan kedvezmények, mely életkorhoz kötöttek – személyszállítási díjkedvezmény, kommunális adó kedvezmény. Továbbá alanyi jogon részesülnek a 70 éven felüliek egyszeri karácsonyi támogatásában, utalvány formájában.

A tevékeny időskorhoz jelentősen hozzájárul a nappali ellátás igénybe vétele, ahol szakképzett személyzet gondoskodik az idősek ellátásáról, fejlesztéséről.

Városunkban több aktív működő nyugdíjas klub van - Őszirózsa Nyugdíjas Klub, Nárcisz Nyugdíjas klub, Örökifjú Nyugdíjasok Baráti Köre, Vasutas Nyugdíjas Klub – akiket évről évre támogatás önkormányzatunk.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzatnak nincs erre vonatkozóan adata.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	1 887	17	0,90%
2013	1 938	20	1,03%
2014	1 979	20	1,01%
2015	2 019	22	1,09%
2016	2 097	27	1,29%
2017	2 177	29	1,33%

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Albertirsán az idősek az egészségügyi ellátáshoz a házi orvos rendelési idejében, azon kívül az ügyelet igénybevételével juthatnak. Van orvosi rendelő, mely akadálymentesítése nem megoldott, így az idős korú, mozgásszervi megbetegedésben szenvedők, vagy kerekesszékekkel közlekedők csak nagy nehézségek útján, segítséggel juthatnak be a rendelőbe. Vannak szakellátások melyek helyben nem érhetőek el, csak busszal, vonattal, vagy a család segítségével, autóval /ha rendelkeznek vele/ juthatnak.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális programokhoz való hozzáférés feltételei városunkban megfelelőek – akadálymentesített intézmények - az idős korosztály igényeinek.

A városi rendezvények mellett a nyugdíjasklubok által szervezett programok is színesebbé teszik az idősek mindennapjait.

c) idősek informatikai jártassága

Önkormányzatunk ilyen információval nem rendelkezik.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősödő társadalom helyzete felhívja a figyelmet, hogy az idősek ellátására fokozottan figyelni kell, nem lehet figyelmen kívül hagyni és a településen az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok szervezésére hangsúlyt kell fektetni.

Az elmúlt évekében önkormányzatunk sikeresen pályázott a szociális tűzifa támogatásra. A szabályozáskor az időseket pozitív diszkriminációban részesítjük, mivel koruk alapján válhatnak jogosulttá a támogatásra anélkül, hogy jövedelmi helyzetüket vizsgálni kellene.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A célcsoportra jellemző betegségek gyakorisága (megelőzése, késleltetése)	mobil szűrővizsgálat biztosítása, tanácsadások igény szerinti bővítése
Akadálymentesítés	Somogyi B. utcai orvosi rendelő akadálymentesítése
Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása, alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A településen fogyatékkal élőkre vonatkozóan alig vagy csak részben állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Ezért szükséges ismertetni az elmúlt 2 népszámlálás adatait, melyből képet kaphatunk a fogyatékkal élőkről.

A 2001. évi népszámlálási adatok szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember volt Magyarországon, amely a lakosság 5,7 %-a.

Népesség fogyatéktípus szerinti megoszlása 2001. évben az alábbiak szerint alakult:

- mozgáskorlátozott 43,6 %
- látássérült 14,4 %
- értelmi fogyatékos 9,9 %
- hallássérült 10,5 %
- egyéb 21,6 %

A 2011. évi népszámlálási adatok szerint 457 ezer fő vallotta magát fogyatékkal élőnek, mely a népesség 4,6 %-a.

Népesség fogyatéktípus szerinti megoszlása 2011. évben:

- mozgáskorlátozott 44,8 %
- látássérült 15,8%
- értelmi fogyatékos 8,19 %
- hallássérült 13,73 %

- egyéb 17,8 %

A két népszámlálási adat közti nagy különbséget (120 ezer fővel csökkent a fogyatékkal élők száma) a KSH azzal indokolja, hogy 2001-ben azok, akik nem fogyatékkal élők voltak, de egészségi állapotukat rossznak ítélték, nem találtak válaszlehetőséget a kérdőívben, így az „egyéb” fogyatékos kategóriát jelölték meg, megnehezítve ezzel a ténylegesen fogyatékkal élők megkülönböztetését a tartós betegektől és a fogyatékkal élők valós számának a megállapítását.

A KSH a 2011. évi népszámlálási adatokból az alábbiak állapította meg:

- a nemek szerinti arány jelentősen nem tér el a teljes népességétől, a fogyatékkal élők 53 %-a nő,
 - többen egynél több fogyatékoságot is jeleztek (100 fogyatékkal élő átlagosan 123 fogyatékoságot jelölt),
 - a legnagyobb csoport a 232 ezer főt elérő mozgáskorlátozottak, akiknek több mint 80 %-a 50 évnél idősebb,
 - a fogyatékkal élők 56 %-a legfeljebb általános iskolát végzett,
 - a nagyothallóknak és a mozgássérülteknek 9-10 %-a egyetemi vagy főiskolai végzettségű.
- a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A helyi adatokra az alábbi adatgyűjtések szolgálnak némi információval.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	232	302	534
2013	221	293	514
2014	218	290	508
2015	191	279	470
2016	184	274	458
2017	183	275	458

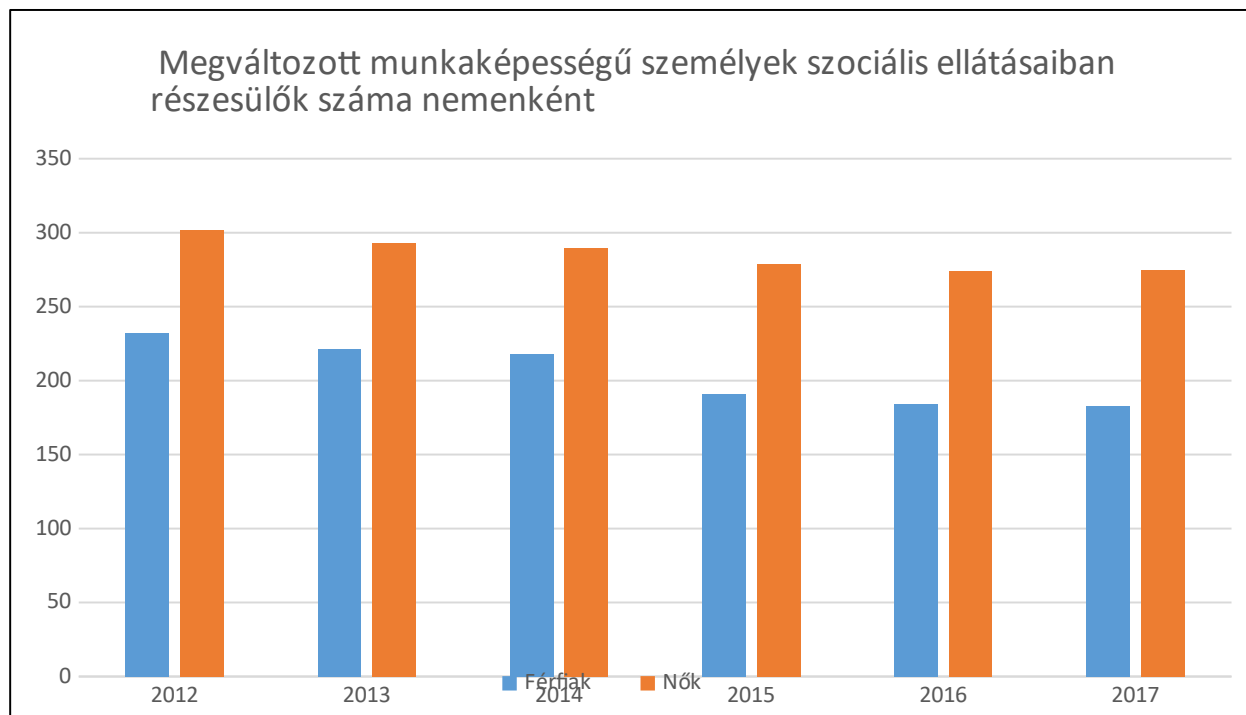
Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	232	302	534
2013	221	293	514
2014	218	290	508

2015	191	279	470
2016	184	274	458
2017	183	275	458

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti adatokból láthatjuk, hogy az elmúlt években csökkent a megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásában részesültek száma. A nemek szerinti adatok vizsgálva megállapíthatjuk, hogy jelentősebb nagyobb a nők száma.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	23	0	23
2013	27	0	27
2014	25	0	25
2015	30	0	30
2016	33	0	33
2017		0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

Hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomása az önkormányzatnak, nem érkezett bejelentés ez ügyben.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élők ellátását az IRMÁK Nonprofit Kft. biztosítja ellátási szerződés alapján. Az önkormányzat a támogató szolgáltatra és a fogyatékosok nappali ellátására kötött szerződést a szolgáltatóval.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élő személyek egészségi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez, többféle támogatás vehető igénybe:

- magasabb összegű családi pótlék,
- fogyatékosági támogatás,
- vakok személyi járadéka,
- rokkantsági járadék,
- rokkant ellátás,
- közgyógyellátás,
- személygépkocsi szerzési támogatás,
- személygépkocsi átalakítási támogatás,
- parkolási igazolvány,
- parkolási igazolvány,
- személyi jövedelemadó kedvezmény,
- gépjárműadó fizetése alóli mentesség.

Az önkormányzat által nyújtott települési támogatásokban részesítettek között valószínűleg vannak fogyatékkal élő, vagy megváltozott munkaképességű emberek, de erre vonatkozóan, nem gyűjtünk adatokat.

Nevezett célcsoportok részére külön pénzbeli és természetbeni ellátást önkormányzatunk nem nyújt. A fenti ellátásokat nem önkormányzatunk nyújtja, így erre vonatkozóan – kivéve közgyógyellátás – adatokkal nem rendelkezünk.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	487
2013	398
2014	388
2015	439
2016	372
2017	367

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Városunkban a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatosan megtörtént, már csak a Somogy B. utcai épületünk nem akadálymentes. , mert megoldhatatlan lett volna egyszerre valamennyi intézmény teljes akadálymentesítése.

Mára elmondható, hogy az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő hozzáférés biztosított.

Új beruházás, felújítás a hatályos jogszabályoknak megfelelően csak akadálymentesített környezet biztosításával történik. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
teljes akadálymentesítés önkormányzatnál és intézményeinél	Pályázatok figyelése, akadálymentesítés megoldása
infokommunikációs akadálymentesítés	közös önkormányzati hivatal, könyvtár
a fogyatékkal élőkéről nincsenek adatok települési szinten	- adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel, - érzékenyítési tréningek tartása, tudatformálás,

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.) Az önkormányzatnak és intézményeinek, egyházaknak, a városban működő vállalkozóknak, vállalkozásoknak, a civil szervezeteknek, a település lakosságának – kicsiknek és nagyoknak, időseknek és fiataloknak – közös érdeke és felelőssége, hogy Albertirsa a jövőben is még inkább élhető és szerethető várossá váljon. Ennek érdekében szükség van arra, hogy egyre többen vegyenek részt a kijelölt feladatokban. Fontos, hogy a jövőben is minél többen aktív tevékenységet folytassanak és ezzel mintát mutatva a közösség többi tagjának egyre többen bekapcsolódjanak a közösségi munkába.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködő kapcsolatot teremtett. A Roma Nemzetiségi Önkormányzattal nincs szoros kapcsolat.

A település négy történelmi egyház – baptista, evangélikus, református, római katolikus - képviselteti magát, akikkel szoros és együttműködő az önkormányzat kapcsolata.

Albertirsán a helyi civil élet igen aktív: a mintegy nyolcvan civil szervezet és egyesület működése tükrözi a közösségi és szociális megmozdulások igényét és életképességét.

Az egyházakat, civil szervezetek az önkormányzat hosszú idő óta támogatja az adott költségvetési rendeletében meghatározott összeggel.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat a város érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Közös Önkormányzati Hivatalt tart fenn Mikebuda Község Önkormányzatával. Továbbá Ceglédbercel és Dánszentmiklós Község Önkormányzataival is szoros a kapcsolat a szociális és gyermekjóléti feladatok ellátása céljából létrehozott társulás miatt.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat évente nagy figyelmet fordít a helyi kezdeményezések, programok és egyházak, civil szervezetek támogatására. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat tekintetében, önkormányzat a Móra Ferenc Művelődési ház kazáncseréjéhez nyújtott támogatást.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A dokumentumok elkészítését megelőzte az adatgyűjtés, mely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői felé, megfogalmazódtak a településen élők problémái, az esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. Az adatgyűjtés kiterjedt a helyi dokumentumokra, és az érintettek képviselőivel tartott megbeszélésekre.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az elkészült program megküldésre kerül az érintettek részére, akik véleményeiket, hozzászólásaikat megküldhetik a program készítőjének, valamint felkerül az önkormányzat honlapjára. A programba foglaltak teljesülését figyelemmel kísérhetik az érintettek és valamennyi a téma iránt érdeklődő, a honlapot látogató albertirsai lakos.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	csökkent a munkanélküliség, de még jelentős így is a számuk, ami tovább generálja az elszegényedést, hátrányos helyzetű csoportok munkaerő - piaci helyzete egészségügy,	közfoglalkoztatás továbbfolytatása, helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, álláskereső tréningekhez való hozzájutás segítése, orvosi rendelő korszerűsítése, új orvosi rendelő építése ,
Gyermekek	szünidei étkeztetés biztosítása és kiterjesztése, nyári gyermekfelügyelet, biztonságos, korszerű közösségi terek	nyári étkeztetés megszervezése, nyári tábor szervezés, a tábor időtartamának növelése, játszóterek korszerűsítése, fejlesztése, új játszó és sport területek létrehozása
Idősek	a célcsoportra jellemző betegségek gyakorisága (megelőzése, késleltetése) akadálymentesítés, egyedül élők elmagányosodása	mobil szűrővizsgálat biztosítása, tanácsadások igény szerinti bővítése orvosi rendelő akadálymentesítése, közösségi életbe bevonása az időseknek
Nők	tartós munkanélküliség, GYED-ről, GYES-ről visszatérés a munka világába mérsékeli a szegénység kialakulásának kockázatát	képzési programok szervezése, közvetítések, óvodai nyitva tartás idejét a szülői igényekhez igazítani, szünidei gyermekprogramok szervezése, lebonyolítása
Fogyatékkal élők	Teljes akadálymentesítés önkormányzatnál és intézményeinél Infokommunikációs akadálymentesítés nincs megfelelő adat	Pályázatok figyelése, akadálymentesítés megoldása honlap fejlesztés adatgyűjtés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. közfoglalkoztatás továbbfolytatása, helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, álláskereső klub/tréningek tartása 2. orvosi rendelő korszerűsítése, új rendelő építése	Albertirsa Város Önkormányzata, Albertirsai Közös Önkormányzati Hivatal Albertirsai Kistérségi Szociális Segítőház Albertirsa Város Önkormányzata Foglalkoztatási szervek
Gyermekek	1. nyári gyermekétkeztetés megszervezése, 2. nyári napközi megszervezése, 3. biztonságos, korszerű közösségi terek	Albertirsa Város Önkormányzata, Albertirsai Közös Önkormányzati Hivatal Albertirsai Kistérségi Szociális Segítőház általános iskolák
Idősek	1. egészségvédelem 2. akadálymentesítés egyedülállók részére szervezett programok, alapellátásba bevonás	Albertirsa Város Önkormányzata
Nők	1. Tartós munkanélküliség csökkentése 2. Munkaerő piacra történő visszatérés segítése	Albertirsa Város Önkormányzata, Foglalkoztatási szervek Civil szervezet
Fogyatékkal élők	1. akadálymentesítés 2. infokommunikációs akadálymentesítés 3. információgyűjtés	Albertirsa Város Önkormányzata

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák fel tudnak zárkózni a közösséghez, valamint életminőségük és önálló életük fokozatosan javul. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki fejlődését. Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális és egészségügyi szolgáltatásainak biztosítására, illetve a nemzedékek közötti szolidaritásra. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a szülői és munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására és az akadálymentesítésre.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• munkanélküliek számának csökkenése, • adatgyűjtés, • felzárkóztatási programok felkutatása, • visszajutás a munka világába
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• szociális és gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása, • szabadidős programok szervezése, lebonyolítása • felzárkóztatási programokhoz való hozzáférés biztosítása,
Résztevők és felelős	• Albertirsa Város Önkormányzata • Közös Önkormányzati Hivatal • Szociális Segítőház
Partnerek	• Foglalkoztatási szervek
Határidő(k) pontokba szedve	• folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• a következő generációnál csökken a munkanélküliség
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• együttműködés hiánya / tájékoztatás
Szükséges erőforrások	• humán, pénzügyi

Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetből való kitörés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség, hátrányos helyzetből való kitörés szinte lehetetlen
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• többgenerációs szegénységből és hátrányos helyzetből való kitörés, • adatgyűjtés, • önkormányzatnál és intézményeinél foglalkoztatás,
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• szociális és gyermekjóléti szolgáltatások bővítése • közfoglalkoztatás fenntartása, • felzárkóztatási programok felkutatása, hozzáférés biztosítása, • helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása,
Résztevők és felelős	• Albertirsa Város Önkormányzata • Közös Önkormányzati Hivatal • Szociális Segítőház
Partnerek	• Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	• folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• közfoglalkoztatás számának növekedése • kitörési lehetőség a mélyszegénységből és a hátrányos helyzetből
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• jogszabályi változások / jogszabálykövetés • forráshiány / pályázatok figyelése
Szükséges erőforrások	• humán, pénzügyi

Intézkedés címe:	Önkéntes közérdekű munkát végzők számának növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Aktív korúak ellátásához nem tudják igazolni a 30 napos munkavégzést.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• legalább 30 napos munkavégzés lehetőségének a biztosítása, hogy ne essenek el az aktív korúak támogatásától, • igényfelmérés, • munkaszerződések kötése, • a munkavégzéssel biztosítani a jogosultsági feltételeket,
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Növelni kell az önkéntes munkát végzők számát, illetve a munkavégzés lehetőségét.
Részvevők és felelős	• Albertirsa Város Önkormányzata • Közös Önkormányzati Hivatal
Partnerek	• önkormányzati intézmények,0 • civil és egyházi szociális szolgáltatók,
Határidő(k) pontokba szedve	• folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az önkéntes munkát végzők száma nő, ezzel is elősegítve a munkába való visszailleszkedést!
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• jogszabályi változások / jogszabálykövetés • forráshiány / pályázatok figyelése
Szükséges erőforrások	humán, pénzügyi

Intézkedés címe:	Nyári gyermekellátás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nyári szünet idején nem mindenki számára biztosított a rendszeres meleg ételhez jutás és a nyári gyermekfelügyelet
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Nyári szünet idején biztosított legyen a rendszeres meleg ételhez jutás és a gyermekfelügyelet.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• továbbra is szervezni a rászoruló gyermekek nyári étkeztetését, • a normatív támogatottak körét bővíteni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak köréből, • továbbra is szervezni a nyári napközis tábort, • közösségi terek korszerűsítése, felújítása, új terek építése
Résztevők és felelős	• Albertirsa Város Önkormányzata
Partnerek	• általános iskolák • civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatosan minden évben
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Nyári napközi, nyári gyermekétkeztetésben részt vevők száma nő.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• forráshiány / pályázatfigyelés
Szükséges erőforrások	koordinátor, a program lebonyolításában részt vevő munkatársak, pénzügyi, tárgyi feltételek

Intézkedés címe:	GyED-ről, GYES-ről visszatérés a munkába
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkaerő – piacra való visszatérés, illetve elhelyezkedés mérsékeli a szegénység kockázatát.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• könnyíteni a visszatérést, • igényfelmérés,
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• bölcsőde, óvodák nyitvatartási idejét a szülői igényekhez igazítani,
Résztevők és felelős	• Lurkó Bölcsőde, • Albertirsai Napsugár Óvoda, • Albertirsa Város Önkormányzata,
Partnerek	• nem önkormányzati intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	• szülői elégedettség növelése, • könnyebb visszailleszkedés, munkakezdés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• érdeklődéshiány • forráshiány / pályázatok figyelése
Szükséges erőforrások	pénzügyi, személyi,

Intézkedés címe:	Egészségmegőrző programok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A célcsoportokra jellemző betegségek gyakorisága.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• az idősebb korosztály aktivitásának fenntartása, elősegítése, egészségének megőrzése, • adatgyűjtés, • programok, szűrések biztosítása, • tanácsadások igény szerinti bővítése,
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• programok, tanácsadások, szűrővizsgálatok szervezése
Résztevők és felelős	• egészségügyi dolgozók, • Móra Ferenc Művelődési Ház és Könyvtár
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szervezett programokon, szűréseken, tanácsadásokon résztvevők száma nő.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• érdeklődéshiány / megelőzés előnyeire való figyelemfelhívás
Szükséges erőforrások	pénzügyi, személyi,

Intézkedés címe:	Szakemberek továbbképzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az érintett csoportok speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos ismeretek hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• szakemberek továbbképzése a speciális szakterületről, • adatgyűjtés, képzések kiválasztása, • képzéseken való részvétel, • képzett szakemberek foglalkozzanak a speciális szükségletekkel, problémákkal,
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• Továbbképzés biztosítása az önkormányzati szakemberek részére.
Részvevők és felelős	• Albertirsa Város Önkormányzata, • Szociális Segítőház,
Partnerek	• képző intézmények.
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Speciális képzést, tanfolyamot végzett szakemberek számának növekedése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• szakemberek leterheltsége / feladatok átszervezése, munkájuk átcsoportosítása • képzések hiánya / pályázati források
Szükséges erőforrások	pénzügyi, személyi,

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Somogyi B. utcai orvosi rendelő nem akadálymentes, nem a mai igényekhez igazodó
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• új orvosi rendelő építése • felmérés a jelenlegi állapot javítása céljából,
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Intézmények és weblapok akadálymentesítése.
Résztevők és felelős	• Albertirsa Város Önkormányzata, • Közös Önkormányzati Hivatal,
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített intézmények száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• forráshiány / pályázatok figyelése
Szükséges erőforrások	pénzügyi,

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a fogyatékkal élőkről
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élőkről nincsenek adatok.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	• adatbázis készítése a fogyatékkal élőkről, ügyintézésük könnyítése • adatgyűjtés • kapcsolatfelvétel,
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel,
Résztevők és felelős	• Albertirsa Város Önkormányzata, • Szociális Segítőház,
Partnerek	• IRMÁK Nonprofit Kft.
Határidő(k) pontokba szedve	2021. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Részletes adatok a fogyatékkal élőkről.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	• jelzőrendszer információhiánya / médián keresztüli adatgyűjtés, • forráshiány
Szükséges erőforrások	adatgyűjtés és koordináló személy,

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Kostyalik Katalin felel, az alábbiak szerint:

- Feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik-e a HEP-ben foglaltakat.
 - o támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a

jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Albertirsa Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Albertirsa Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 72/2019. (III.28.) számú határozatával elfogadta.

2019. április 1.

Fazekas László
polgármester

